

MAA-AMET

reg. nr 10.1-3/6268

EESTI VABARIIGI 2010. AASTA MAAVARAVARUDE KOONDBILANSID (seisuga 31.12.2010. a.)

Maa-ameti geoloogia osakonna
juhataja kt.

Reet Roosalu

Tallinn 2011

ANNOTATSIOON

R. Roosalu “Eesti Vabariigi 2010. aasta maavaravarude koondbilansid”. Maa-amet, Tallinn, 2011. Tekst 40 lk, tekstilisad – 219 lk (Keskkonnaministeerium, Maa-amet, Statistikaamet, Eesti Geoloogiafond).

Maavaravarude koondbilansid koostati Maa-ameti poolt keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja ülesannete täitmise raames. Vajalikud andmed pärinevad keskkonnaregistri maardlate nimistu andmebaasist, mida on aasta jooksul täiendatud vastavalt keskkonnaministri poolt käskkirjaga kinnitatud uuringuaruannetele, kehtivate kaevandamis-lubade andmetele, Keskkonnaministeeriumilt ja Keskkonnaameti regioonidelt pärinevatele kaevandatud maavara mahu aruannetele.

2010. a maavaravarude koondbilansid koostati vastavalt maapõueseadusele dolokivi, fosforiidi, järvelubja, järvemuda, kristalliinse ehituskivi, kruusa, liiva, lubjakivi, meremuda, põlevkivi, savi ja turba varude kohta. Seisuga 31. detsember 2010. a on keskkonnaregistri maardlate nimistus kokku arvele võetud 863 maardlat, sh. kolm maardlat (Eesti põlevkivimaardla, Epu-Kakerdi turbamaardla ja Vasalemma lubjakivimaardla) on jaotatud osadeks ja nende kohta on koostatud mitu registrikaarti, ülejäänud maardlate kohta on koostatud üks registrikaart. Üks maardla võib maardlas arveloleva mitme kasutusala tõttu olla ära toodud mitmes bilansis. Bilansitabelis on registrikaardi numbrile lisatud tärn (*), kui bilansireal on tegu maardlas kaasneva maavaraga. Pindala veerus on märgitud maardla või mäeeraldise kogupindala.

Bilansitabelid on koostatud kasutusosalade lõikes, maakondlikus ja tähestikulises järjestuses. Peamiste andmetena on ära toodud maardlate ja mäeeraldiste maavaravaru seis aruandeaasta alguses ja lõpus ning varumuutused aasta jooksul.

Märksõnad: bilanss, varu, põlevkivi, turvas, järvemuda, meremuda, järvelubi, fosforiit, lubjakivi, dolokivi, savi, liiv, kruus, kristalliinne ehituskivi, maakond.

SISUKORD

	Lk
SISSEJUHATUS.....	4
1. BILANSSIDE SELETUSKIRJAD	
1.1. Põlevkivivaru koondbilansi seletuskiri	9
1.2. Turbavaru koondbilansi seletuskiri.....	11
1.3. Järvemudavaru koondbilansi seletuskiri	14
1.4. Meremudavaru koondbilansi seletuskiri	15
1.5. Järvelubjavaru koondbilansi seletuskiri.....	16
1.6. Fosforiidivaru koondbilansi seletuskiri.....	17
1.7. Lubjakivivaru koondbilansi seletuskiri.....	18
1.8. Dolokivivaru koondbilansi seletuskiri	20
1.9. Kristalliinse ehituskivivaru koondbilansi seletuskiri	22
1.10. Savivaru koondbilansi seletuskiri.....	23
1.11. Liivavaru koondbilansi seletuskiri.....	24
1.12. Kruusavaru koondbilansi seletuskiri.....	32
2. KOKKUVÕTE	38
3. KASUTATUD KIRJANDUS	39
4. TEKSTILISAD	
Lisa 1. Koondtabel maavaravarude kaevandamise kohta 2010. aastal.....	40
Lisa 2. Koondtabel 2005 - 2010 a. kaevandatud mahtude muutuse kohta	48
Lisa 3. MAAVARAVARUDE KOONDBILANSID seisuga 31.12.2010 (tabel)	
Põlevkivi	49
Hästilagunenud turvas	53
Vähelagunenud turvas	89
Järvemuda põlluväetiseks	118
Järvemuda raviotstarbeks	119
Meremuda	120
Järvelubi (järvekriit)	121
Fosforiit	122
Tsemendilubjakivi	123
Tehnoloogiline lubjakivi	123
Ehituslubjakivi	126
Tehnoloogiline dolokivi	134
Viimistlusdolokivi	135
Ehitusdolokivi	137
Täitedolokivi	141
Kristalliinne ehituskivi	142
Tsemendisavi	142
Raskeltsulav savi	142
Keraamiline savi	143
Keramsiidisavi	148
Tehnoloogiline liiv	148
Ehitusliiv	149
Ehituskruus	198
Täitekruus	233
Täitelii	235

SISSEJUHATUS

Eesti maavaravarude arvestust peetakse keskkonnaregistri maardlate nimistus. Maardlad kantakse registrisse ja registrikaarte muudetakse vastavalt keskkonnaministri poolt käskkirjaga kinnitatud geoloogiliste uuringute aruannetele ja kehtivatele maavara kaevandamise lubadele.

Maavaravarude koondbilanss on statistiline aruanne, mis koostatakse keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja poolt ja esitatakse Keskkonnaministeeriumile ja Statistikaametile. Maavaravarude koondbilansid koostatakse eraldi iga kalendriaasta kohta.

Eesti Vabariigi 2010. a maavaravarude koondbilansid (seisuga 31.12.2010. a.) on koostatud Eesti maavarade varude koguste ja varumuutuste kohta 2010. aastal.

Maapõueseaduse kohaselt on maavaradeks dolokivi, fosforiit, järvelubi, järvemuda, kristalliinne ehituskivi, kruus, liiv, lubjakivi, meremuda, põlevkivi, savi ja turvas, mis on arvele võetud keskkonnaregistri maardlate nimistus. Seisuga 31. detsember 2010. a. on keskkonnaregistri maardlate nimistus kokku arvele võetud 863 maardlat. Kolmes suuremas maardlas (Eesti põlevkivimaardla, Epu-Kakerdi turbamaardla ja Vasalemma lubjakivimaardla) on välja eraldatud maardlaosad.

Maavaravarude koondbilansid koostati Maa-ameti poolt keskkonnaregistri maardlate nimistu volitatud töötleja ülesannete täitmise raames. Vajalikud andmed pärinevad keskkonnaregistri maardlate nimistu andmebaasist, mida on 2010. aasta jooksul täiendatud vastavalt keskkonnaministri poolt käskkirjaga kinnitatud uuringuaruannetele, kehtivate kaevandamislubade andmetele ning Keskkonnaministeeriumilt ja Keskkonnaameti regioonidelt pärinevatele kaevandatud maavara mahu aruannetele.

Maavaravarude muutused aruandeaastal olid tingitud kaevandamisest, kaevandamiskadudest, geoloogiliste uuringute tulemusena uute maardlate bilanssi lisamisest ning varude ümberhindamisest ja täiendavate varude kinnitamisest olemasolevates maardlates. Vähesel määral on varud muutunud, kui kaevandamisloa andjad on edastanud varasemate perioodide kaevandatud maavara mahu aruande täpsustusi. Andmete korrastamisest tingitud muutused bilansiridadel on kirjeldatud vastavates seletuskirjades.

Bilansi tabeliosas (lisa 3) on toodud kõik maavarad kasutusala kaupa (tabeli igal real on märgitud kasutusala kood). Iga kasutusala lõikes on maardlad antud maakonniti tähestikulises järjekorras. Varumuutusi on iseloomustatud eraldi kõigi varukategooriate osas ning lühidalt lahti seletatud ka seletuskirjades.

Maardlate nimed on esitatud trükitähtedega, sellele järgneb olemasolu korral maardlaosa nimi kirjatähtedega. Maardlatel, millel on olemas kehtiv maavara kaevandamise luba, on mäeeraldise real nimetuse järel näidatud kaevandamisloa omaniku nimi ja kaevandamisloa number. Registrikaardi numbrile on lisatud tärn (*), kui bilansireal on tegu maardlas kaasneva maavaraga. Pindala veerus on märgitud maardla või mäeeraldise kogupindala.

Kõikide maavaravarude bilansside juurde on lisatud lühike seletuskiri iseloomustamiseks varudega seotud muutuste põhjusi.

Koondülevaade seisuga 31.12.2010 arvel olevatest maavaravarudest ja 2010. aasta kaevandamise mahtudest on toodud tabelis 1.

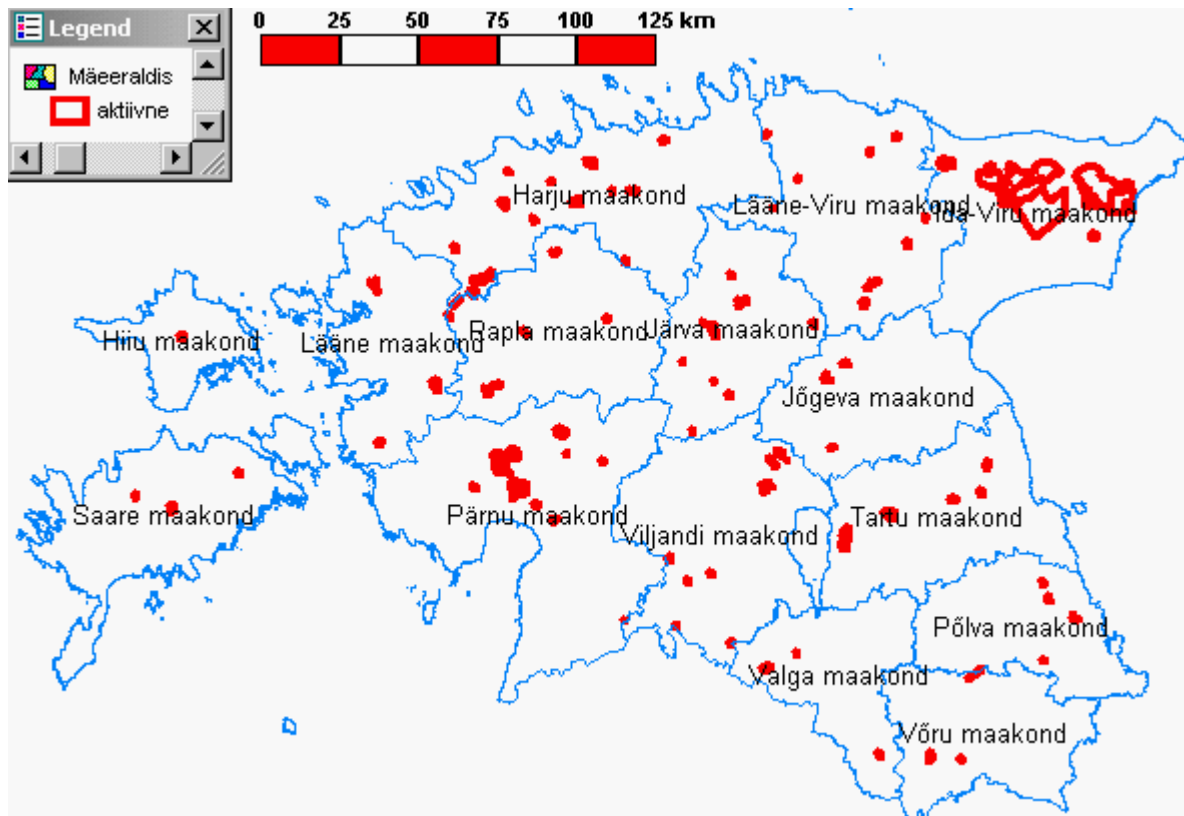
Koondülevaade maavarade kaevandamise kohta maavarade ja maardlate lõikes 2010. aastal on toodud lisa 1.

Tabel 1. Maavarade kaevandamine 2010. a. ja varud seisuga 31.12.2010.

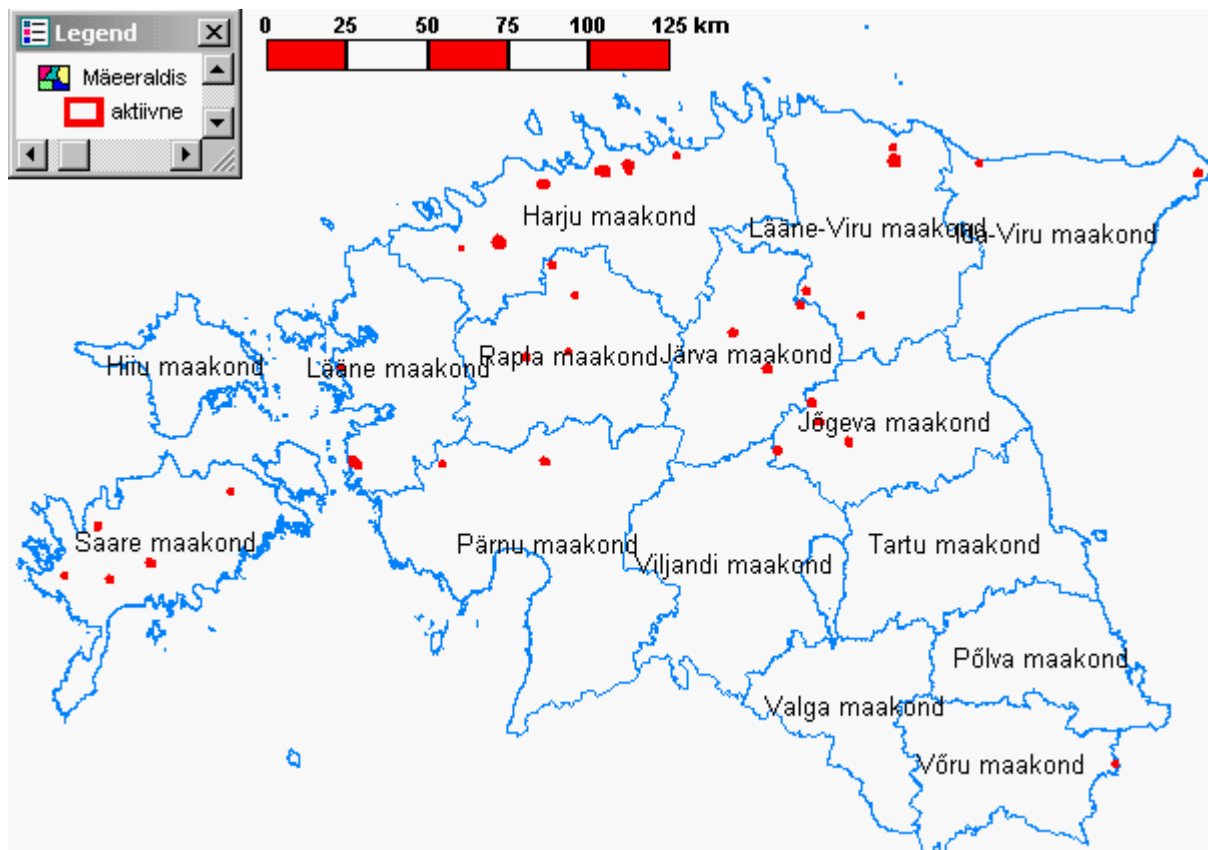
Maavara	Mõõtühik	Kaevandamine (kaod ja täpsustused) 2010.a	Maavaravarud seisuga 31.12.2010		
			Aktiivne		Passiivne
			tarbevaru	reservvaru	
Põlevkivi	tuhat t	15 108,8 (-4 682,8)	1 028 069	305 081	3 480 859
Fosforiit	tuhat t	–	–	–	2 935 735
Tsemendilubjakivi	tuhat m ³	296,6	34 022	76 141	50 994
Tehnoloogiline lubjakivi	tuhat m ³	73,7	13 751	40 061	73 492
Ehituslubjakivi	tuhat m ³	1 172,1	166 908	266 224	236 469
Tehnoloogiline dolokivi	tuhat m ³	171,6	13 574	82 582	–
Viimistlusdolokivi	tuhat m ³	4,7	2 903	20 603	2 261
Ehitusdolokivi	tuhat m ³	389,9 (22,2)	49 850	100 586	82 021
Täitedolokivi	tuhat m ³	5,1	16	–	–
Kristallinne ehituskivi	tuhat m ³	–	1 245 062	1 723 932	–
Tsemendisavi	tuhat m ³	36,9	15 207	11 213	489
Raskeltsulav savi	tuhat m ³	–	–	–	341
Keraamiline savi	tuhat m ³	15,1	10 452	235 886	13 664
Keramsiidisavi	tuhat m ³	–	8 124	2 248	228
Ehituskruus	tuhat m ³	1 430,5 (167,8)	53 174	68 072	16 875
Täitekruus	tuhat m ³	3,8	1 637	–	17
Tehnoloogiline liiv	tuhat m ³	25,9	5 483	3 231	2 128
Täiteliiv	tuhat m ³	1 110,1	68 738	1 445	6 231
Ehitusliiv	tuhat m ³	1 803,0 (78,9)	222 630	427 859	186 162
Meremuda	tuhat t	0,5	1 355	–	1 667
Järvemuda (põlluväetiseks)	tuhat t	–	171	1 048	312
Järvemuda (raviks)	tuhat t	0,5	1 131	–	–
Järvelubi	tuhat t	–	731	5 120	4 857
Turvas	tuhat t	923,4 (39,3)	199 567	764 100	644 095

Seisuga 31. detsember 2010. a kehtis Eestis 530 maavara kaevandamise luba. Mäeeraldis on mäetöösturile maavara kaevandamiseks antud maapõue osa. Põlevkivi, turba, lubjakivi, dolokivi, kruusa, liiva, savi, meremuda ja järvemuda mäeeraldiste jaotust maakondade lõikes iseloomustavad joonised 1, 2, 3 ja 4.

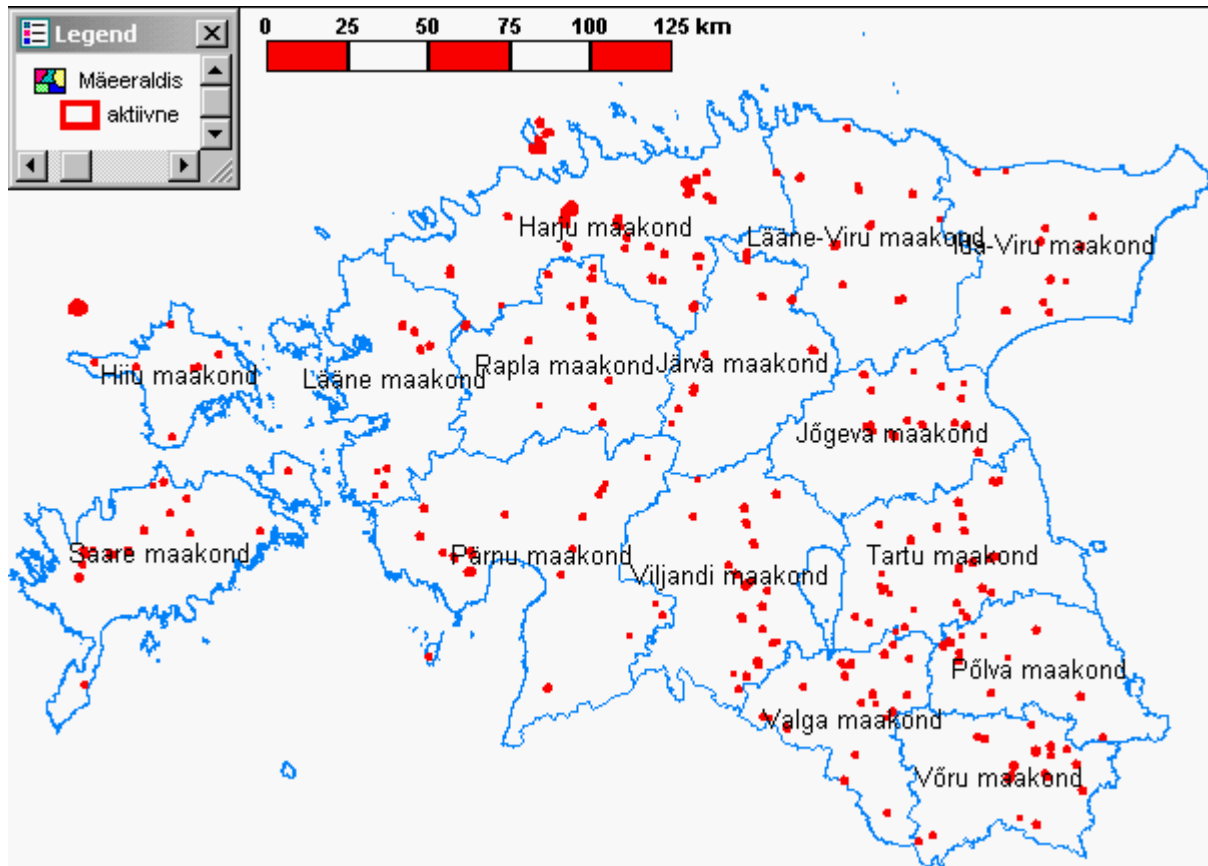
Aastatel 2005-2010 toimunud maavara kaevandamise mahtusid kasutusalaade lõikes kirjeldab lisa 2.

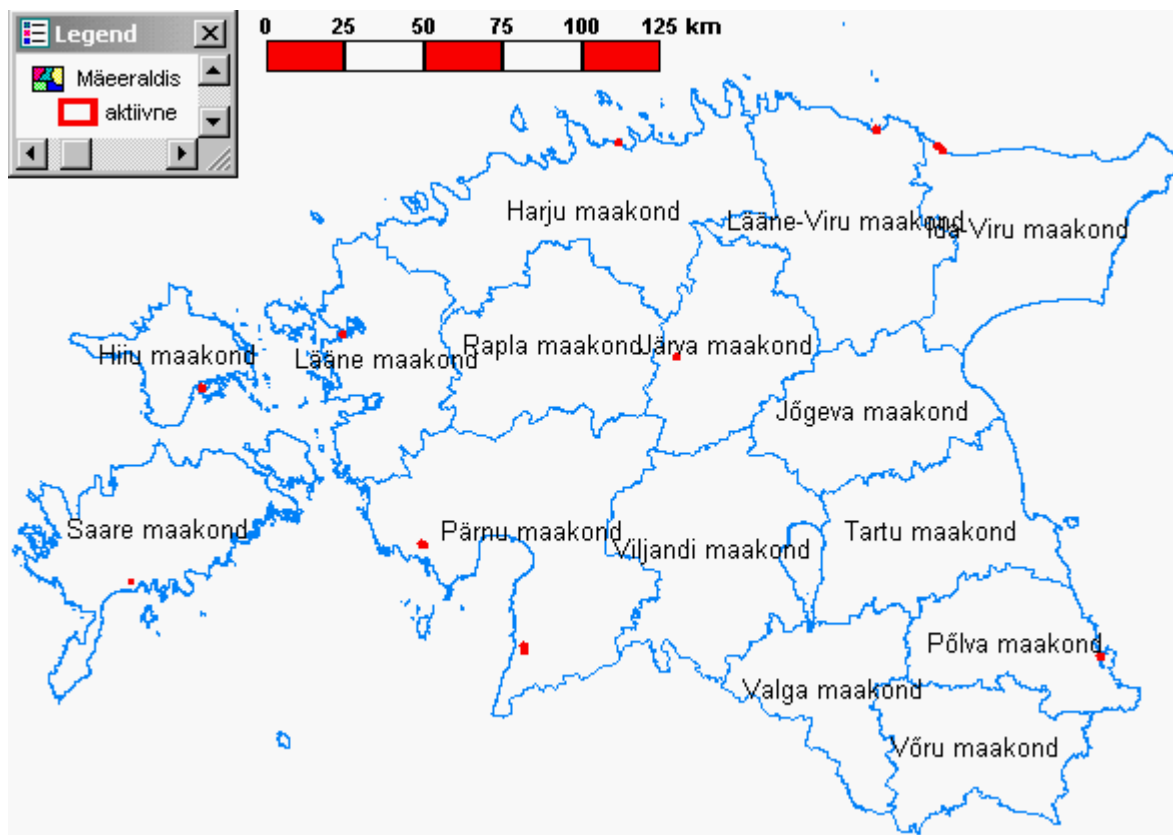
Joonis 1. Põlevkivi ja turba mäeeraldiste jaotus maakondade lõikes

Joonis 2. Lubjakivi ja dolokivi mäeeraldiste jaotus maakondade lõikes

Joonis 3. Kruusa ja liiva mäeeraldiste jaotus maakondade lõikes

Joonis 4. Savi, meremuda ja järvemuda mäeeraldiste jaotus maakondade lõikes

OÜ Inseneribüroo STEIGER poolt koostatud töös „Uurimistöe „Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020“ koostamiseks“ (Niitlaan, E. jt. 2009) tehti ettepanek võtta kasutusele ehitusmaavarade varustuskindluse tabel. Nimetatud töös kirjeldatud meetodika ja 2006-2010 aastate kaevandamise andmete alusel on koostatud tabel 2.

Tabel 2. Ehitusmaavarade varustuskindluse tabel 2010.

Aeg aastates, mis kulub mäeeraldistes oleva jääkvaru ammendamiseks viimase 5* aasta keskmiste kaevandamise mahtude juures.

Maakond	Ehituslubjakivi ja ehitusdolokivi	Tsemendilubjakivi	Viimistlusdolokivi	Tehnoloogiline lubja- ja dolokivi	Ehitusliiv	Täiteliiv (ilma maa-aineseta**)	Tehnoloogiline liiv	Ehituskruus	Täitekruus	Keraamiline savi	Keramiidisavi****	Tsemendisavi	osalevate KESKMINE
Harju	17				25	93		19					31
Hiiu					357	291		7					218
Ida-Viru	160				41	23		21		135			76
Jõgeva	25				52	73		15					41
Järva	118			15	19	1		11					33
Lääne	22			55	50			26					38
Lääne-Viru	41	16		642	190	5		27				97	145
Põlva					42	46		10					33
Pärnu	20				42	31		22			122		47
Rapla	37				27	45		21	72				40
Saare	36		422	268	51	28		11	6				117
Tartu					81	38		16					45
Valga					23	39		19					27
Viljandi					152	45		25					74
Võru	26				78	29	41	15					31
osalevate KESKMINE	50	16	422	196	82	56	41	18	39	135	122	97	

 mäeeraldiste jääkvaru jätkub kuni 10 aastaks
 mäeeraldiste jääkvaru jätkub 11 - 20 aastaks

*Täiteliival ja täitekruusal on võetud arvesse 1-5 aasta kaevandamise mahud vastavalt sellele, kui kaua vastava kasutusala maavara on vastavas kaevandatud. Ida-Virumaal on arvestatud 2 aasta ehituslubjakivi kaevandamise andmetega.

**Täiteliiva ja täitekruusa statistika on koostatud ilma maa-ainese kaevandamist arvestamata.

***Pärnumaal on keramiidisavi arvestatud koos keraamilise saviga.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
põlevkivivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi põlevkivibilansis üleriigilise tähtsusega **EESTI põlevkivimaardla**, mis paikneb kahe maakonna – Ida-Virumaa ja Lääne-Virumaa – piires. Eesti põlevkivimaardlal on 23 maardlaosa (kaeve- ja uuringuvälja), neist kehtiva kaevandamisloaga on hõlmatud 11 maardlaosa.

2010. aastal kaevandati Eesti maardlast kokku 14605,8 tuh tonni põlevkivi aktiivset tarbevaru ja 503,0 tuh tonni põlevkivi aktiivset reservvaru. Kaod ja kihipaksuste täpsustamised moodustasid kokku 4682,8 tuh tonni, sh kaevandamiskaod olid 3878,8 tuh tonni ja kihipaksuste täpsustamise tõttu kadus 804,0 tuh tonni.

Eesti Energia Kaevandused OÜ kaevandas 2010. aastal 89,8% Eesti põlevkivi aastatoodangust, kokku 13 571,2 tuh tonni, sh aktiivset tarbevaru 13 239,5 tuh tonni ja aktiivset reservvaru 331,6 tuh tonni. Kadudeks läks 4 284,9 tuh tonni aktiivset tarbevaru ja 147,4 tuh tonni aktiivset reservvaru, kokku 4 432,3 tuh tonni ehk 32,7% kaevandatud kogusest. Allmaakaevandustest olid töös Estonia, Sompa ja Viru ning pealmaakarjääridest Aidu, Narva, Sirgala ja Vanaküla. Kõik eelnimetatud mäeeraldised asuvad Ida-Virumaal. Aidu, Estonia, Tammiku ja Viru kaevandamislubades muudeti maavara kaevandamise maksimaalset lubatud aastamäära.

AIDU kaeveväljal kaevandati 1724,1 tuh tonni põlevkivi tarbe- ja reservvaru. Kaevandamiskaod moodustasid 146,9 tuh tonni, sh põlevkivikihi paksuse täpsustamise tagajärjel vähenes aktiivne tarbevaru 99 tuh tonni võrra ja aktiivne reservvaru 1 tuh t võrra. Kaod kokku moodustasid 8,5 % kaevandatud kogusest.

ESTONIA kaeveväljal kaevandati 5537,2 tuh tonni põlevkivi tarbe- ja reservvaru. Kaevandamiskaod moodustasid 3003,6 tuh tonni, sh põlevkivikihi paksuse täpsustamise tagajärjel vähenes aktiivne tarbevaru 465 tuh tonni ja reservvaru 16 tuh tonni võrra. Kaod kokku moodustasid 54,2% kaevandatud kogusest.

KOHTLA kaeveväljal toimus kaevandamine kolmes Vanaküla karjääris. Kaevandati 481,4 tuh tonni põlevkivi. Kaevandamiskaod kõikide Vanaküla karjääride peale kokku moodustasid 5,5 tuh tonni, sh kaevandamiskaod olid 23,5 tuh t ja põlevkivikihi paksuse täpsustamise tagajärjel suurenes aktiivne tarbevaru 18 tuh tonni võrra. Kaod kokku moodustasid 1,1 % kaevandatud kogusest.

NARVA kaeveväljal Narva karjäärist kaevandati 1102,4 tuh tonni, kaevandamiskaod karjääris moodustasid 237,7 tuh tonni, sh põlevkivikihi paksuse täpsustamise tagajärjel vähenes aktiivne tarbevaru 63 tuh tonni võrra. Kaod kokku moodustasid 21,6 % kaevandatud kogusest. NARVA kaeveväljal hinnati geoloogilise uuringu tulemusena passiivne tarbevaru osaliselt ümber aktiivseks tarbevaruks.

SIRGALA kaeveväljal kaevandati Sirgala karjääris ja Sirgala II põlevkivikarjääris kokku 2813,0 tuh tonni põlevkivi ja kaevandamiskaod moodustasid 398,2 tuh tonni, sh põlevkivikihi paksuse täpsustamise tagajärjel vähenes aktiivne tarbevaru 43 tuh tonni võrra. Kaod kokku moodustasid 14,2 % kaevandatud kogusest.

SOMPA kaeveväljal kaevandati 76,7 tuh tonni põlevkivi ja kaevandamiskaod moodustasid 16,8 tuh t (21,9 % kaevandatud kogusest).

TAMMIKU kaeveväljal on mäetööd peatatud alates 2002.a.

VIRU kaeveväljal kaevandati 1836,3 tuh tonni põlevkivi tarbe- ja reservvaru. Kaevandamiskaod moodustasid 623,6 tuh tonni, sh põlevkivikihi paksuse täpsustamise tagajärjel vähenes aktiivne tarbevaru 95 tuh tonni võrra ja reservvaru 5 tuh tonni võrra. Kaod kokku moodustasid 34,0 % kaevandatud kogusest.

VKG Kaevandused OÜ kaevandas Ida-Virumaal OJAMAA uuringuväljalt 203,8 tuh tonni põlevkivi tarbe- ja reservvaru, kaod moodustasid 79,1 tuh tonni (38,8%). NARVA kaeveväljalt Narva põlevkivikarjäär II-st kaevandati 390,3 tuh tonni põlevkivi, kaod moodustasid 101,9 tuh tonni, sh põlevkivikihi paksuse täpsustamise tagajärjel vähenes aktiivne tarbevaru 35 tuh tonni võrra. Kaod kokku moodustasid 26,1% kaevandatud kogusest.

Kiviõli Keemiatööstuse OÜ kaevandas Ida-Virumaal PÕHJA-KIVIÕLI uuringuväljal Põhja-Kiviõli põlevkivikarjäärist 885,0 tuh tonni põlevkivi, kaod moodustasid 69,5 tuh tonni (7,9%). Põhja-Kiviõli II põlevkivikarjääri kaevandamisluba tühistati ja Põhja-Kiviõli põlevkivikarjäär laienes reservvarule. Lisaks täpsustati varasemate uuringuaruannete alusel arvatatud varu kogust, sh tarbevaru kogus vähenes Põhja-Kiviõli põlevkivikarjääri piires varu ümberhindamise tulemusena ning reservvaru kogus vähenes väljaspool mäeeraldisi seoses 2009. aasta bilansikande parandamisega.

AS Kunda Nordic Tsement kaevandas Lääne-Virumaal KOHALA uuringuvälja Ubja karjäärist 58,6 tuh tonni põlevkivi aktiivset tarbevaru.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
turbavarude koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi turbabilansis 279 maardlat 322 bilansireal (sealhulgas 322 hästilagunenud ja 233 nii hästi- kui vähelagunenud turba osas). Harku lubjakivimaardlas leidub hästilagunenud turvast kaasneva maavarana. Turbamaardlatest paikneb 43 maardlat kahe ja 2 maardlat kolme maakonna piires. Üleriigilise tähtsusega maardlaid on 6 – ELLAMAA, ENDLA, EPU-KAKERDI, LAVASSAARE, PUHATU, SANGLA. Epu-Kakerdi turbamaardlal on 9 maardlaosa: Kakerdaja, Laeksaare, Mustla, Hiripilli, Lõõla, Epu, Hundisoo, Prääma ja Tartussaare.

2010. aastal kaevandati Eestis turvast kokku 923,4 tuh tonni, sealhulgas 524,2 tuh tonni hästilagunenud ja 399,2 tuh tonni vähelagunenud turvast.

2010 kaevandati turvast 10% rohkem, kui 2009. aastal. Kaevandati 63-st maardlast.

Harjumaal asuvast 38-st turbamaardlast kaevandati kaheksas.

AS Tootsi Turvas kaevandas ELLAMAA maardla Riisipere tootmisalalt 24,3 tuh tonni hästilagunenud ja 2,2 tuh tonni vähelagunenud turvast, MAHTRA maardla Leva tootmisalalt 14,3 tuh tonni vähelagunenud turvast, PENINGI maardlast 11,7 tuh tonni hästilagunenud ja 3,6 tuh tonni vähelagunenud turvast, SOONISTE maardla kahelt tootmisalalt kokku 22,2 tuh tonni hästilagunenud ja 10,1 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Farve kaevandas OHTU maardlast 17,6 tuh tonni hästilagunenud turvast, SAUSTI maardla Aasu turbatootmisalalt 2,8 tuh tonni vähelagunenud turvast ja ÄÄSMÄE maardlast 7,1 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Ahtol kaevandas RAE maardlast 5,3 tuh tonni hästilagunenud ja 3,4 tonni vähelagunenud turvast.

SAUSTI maardlas toimus Paekna tootmisala ümberregistreerimine AS Matureks nimelt AS Tootsi Turvas nimele. VÄÄNA maardlas korrigeeriti Väana turbatootmisala varu kogust markšeidermõõdistuse alusel.

Hiiumaal kaevandas AS Hiiu Turvas PIHLA maardlast 6,5 tonni vähelagunenud turvast. Maakonnas on 3 turbamaardlat.

Ida-Virumaal LIPNIKU (IISAKU) maardlas toimus varude osaline ümberhindamine geoloogilise uuringu tulemusena. PUHATU maardlast kaevandas Alutaguse Turvas OÜ Kasesoo tootmisalalt 5,3 tuh t vähelagunenud turvast ja AS Tootsi Turvas Puhatu tootmisalalt 94,9 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 0,1 tonni vähelagunenud turvast. Maakonnas on 13 turbamaardlat.

Jõgevamaal asuvast 33-st turbamaardlast oli kasutusel kaks. ENDLA maardlast Endla turbatootmisalalt kaevandas OÜ Siimusti Känd 0,3 tuh tonni hästilagunenud ja 5,7 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Tara-Torf kaevandas ENDLA maardla Tapiku turbatootmisalalt 6,4 tuh t vähelagunenud turvast ning UMBUSI maardlast 1,2 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 5,0 tuh tonni vähelagunenud turvast.

SOOSAARE maardlas toimus varude osaline ümberhindamine seoses looduskaitseobjektide esinemisega.

Järvamaal asuvast 25-st maardlast kaevandati seitsmes. OÜ Estonia kaevandas EPA-VASSAARE maardlast 1,5 tuh tonni hästilagunenud turvast. AS Prelvex kaevandas ENDLA maardlast 5,9 tuh t hästilagunenud turvast ja 0,3 tuh t vähelagunenud turvast; EPU-KAKERDI maardla Epu-Kotku turbatootmisalalt 2,2 tuh tonni hästilagunenud turvast, Prääma turbatootmisalalt 9,0 tuh tonni hästilagunenud ja 13,5 tuh tonni vähelagunenud turvast ja Kaalepi turbatootmisalalt 0,6 tuh tonni hästilagunenud turvast, LOKUTA maardlast 1,5 tuh tonni hästilagunenud ja 0,6 tuh tonni vähelagunenud turvast, RETLA maardlast 7,5 tuh tonni hästilagunenud ja 7,7 tuh tonni vähelagunenud turvast ning TONDISSAARE maardlast Viisu turbatootmisalalt 8,0 tuh tonni hästilagunenud ja 5,9 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Ramsi Turvas kaevandas KALLISSAARE-LUBJAAHJU maardlast 1,2 tuh t vähelagunenud turvast.

Läänemaal oli 11-st maardlast kasutuses kolm: Torf AS kaevandas KÕVERDAMA maardlast 3,7 tuh tonni hästilagunenud ning LAIKÜLA maardla kahelt tootmisalalt kokku 12,8 tuh tonni hästilagunenud ja 11,7 tuh tonni vähelagunenud turvast. NIIBI maardlas toimus Niibi turbatootmisala ümberregistreerimine Langham OÜ nimelt Tootsi Turvas AS nimele, kes kahelt tootmisalalt kokku 11,6 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Lääne-Virumaal on bilansis 42 turbamaardlat, neist oli kasutuses kuus. PEETLA maardlast kaevandas OÜ Vestur kahelt tootmisalalt kokku 6,0 tuh tonni hästilagunenud ja 9,4 tuh tonni vähelagunenud turvast. OÜ Rakvere Põllumajandustehnika kaevandas OHEPALU maardlast 1,2 tuh t vähelagunenud turvast, PUNASOO maardlast 2,9 tuh tonni vähelagunenud turvast, SAARA maardlast 5,0 tuh tonni vähelagunenud turvast, UUEMÕISA maardlast 0,5 tuh tonni vähelagunenud turvast ja VARUDI maardlast 4,9 tuh tonni vähelagunenud turvast. PEETLA maardlas toimus Salla turbatootmisala, Simuna turbatootmisala ja Peetla turbatootmisala bilansiridadel mäeeraldistega seotud varu koguste täpsustamine vastavaks kaevandamislubade andmetele.

Põlvamaal toimus kaevandamine 10-st maardlast kahes. Põlva Maaparandus AS kaevandas MEELVA maardlast Meelva ja Määrastu turbatootmisaladelt kokku 2,2 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 2,9 tuh tonni vähelagunenud turvast ning TUURAPERÄ maardlast 1,9 tuh tonni hästilagunenud turvast.

Pärnumaal LAVASSAARE maardlas toimus varude osaline ümberhindamine geoloogilise uuringu tulemusena. MÕRDAMA ja TOLKUSE maardlates toimus varude osaline ümberhindamine seoses looduskaitseobjektide esinemisega.

Maakonnas kaevandati 31-st maardlast kuues. Suurim kogus turvast saadi LAVASSAARE maardlast: kuuelt tootmisalalt kaevandasid AS Tootsi Turvas, AS Torfex, AS Nurme Turvas ja ASB Greenworld Eesti AS 157,7 tuh tonni hästilagunenud ja 102,4 tuh tonni vähelagunenud turvast. PÖÖRAVERE maardlast kaevandas AS Tootsi Turvas 8,6 tuh tonni hästilagunenud ja 5,7 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Torfex kaevandas KAVASOO maardlast hästilagunenud turvast 5,0 tuh t ja vähelagunenud turvast KAVASOO maardlast 2,8 tuh tonni, KÕRSA maardlast 10,3 tuh tonni, MÖKSI maardlast 0,8 tuh tonni ja RÄÄMA maardlast 6,9 tuh tonni.

Täpsustati KÕRSA maardlas Kõrsa II turbatootmisala ning LAVASSAARE maardlas Elbu III turbatootmisala bilansiridadel mäeeraldistega seotud varu koguseid vastavaks kaevandamislubade andmetele. Nurme kasvuturba tootmisala jääkvaru hinnati ümber geoloogilise uuringu tulemusena. KAVASOO maardlas toimus Kavasoo turbatootmisala 1994 - 2009 a. kaevandatud mahtude parandamine.

Raplamaal 28-st maardlast oli kasutusel viis. AS Turvas kaevandas HAGUDI maardla Rabivere tootmisalalt 4,2 tuh tonni vähelagunenud turvast ning KEAVA maardlast 4,5 tuh tonni vähelagunenud turvast. ERA Valduse AS kaevandas ORGITA maardlast 0,8 tuh tonni hästilagunenud ja 2,3 tuh tonni vähelagunenud turvast ning TÕNUMAA maardlast 4,4 tuh tonni hästilagunenud ja 7,3 tuh tonni vähelagunenud turvast. ÕMMA maardlast kaevandas AS Matureks 2,4 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 1,5 tuh t vähelagunenud turvast. AS Tootsi Turvas kaevandas ÕMMA maardlas Kuislemma turbatootmisalast 3,9 tuh t vähelagunenud turvast. TÕNUMAA maardlas korrigeeriti Tõnumaa turbatootmisala kaevandatud mahtusid markšeidermõõdistuse alusel.

Saaremaal kaevandati 16-st maardlast kolmes. OÜ MV Turvas kaevandas KOIGI maardla Saikla tootmisalalt 3,1 tuh tonni hästilagunenud turvast, PELISOO maardla Kuumi tootmisalalt 3,1 tuh tonni hästilagunenud turvast ning PIILA maardla Piilasoo tootmisalalt 2,8 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 5,3 tuh tonni vähelagunenud turvast. PELISOO maardlas täpsustati Kuumi turbatootmisala bilansireal mäeeraldisega seotud varu kogust vastavaks kaevandamisloa andmetele.

Tartumaal kaevandati 12-st maardlast neljas. Lauka Turvas OÜ kaevandas KERESSAARE maardlast 6,2 tuh tonni hästilagunenud ja 7,0 tuh tonni vähelagunenud turvast, LAUKASOO maardlast 6,0 tuh tonni hästilagunenud ja 6,3 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Tartu Jõujaam kaevandas MÖLLATSI maardlast 36,6 tuh tonni hästilagunenud turvast. SANGLA maardla Sangla kütteturba tootmisalalt kaevandas Sangla Turvas AS 50,0 tuh tonni hästilagunenud turvast, AS Tootsi Turvas kaevandas Ulila tootmisalalt 0,4 tuh tonni hästilagunenud ja 4,7 tuh tonni vähelagunenud ning AS Elva E.P.T. turbatootmisalalt AS Elva E.P.T. 24,0 tuh tonni vähelagunenud turvast. Keressaare turbatootmisala bilansireal täpsustati mäeeraldisega seotud varu kogus vastavaks kaevandamisloa andmetele. SANGLA maardla Sangla kütteturba tootmisalal parandati 2001. a kaevandatud mahtu.

Valgamaal kaevandati 27-st maardlast kolmes. AS Valmap Grupp kaevandas LAGESOO maardlast 3,3 tuh tonni vähelagunenud turvast, KANTSI maardlast 2,0 tuh tonni vähelagunenud turvast ja TÕRVA maardla Helme tootmisalalt 0,9 tuh tonni vähelagunenud turvast.

Viljandimaal on 22 turbamaardlat, neist kaevandati kuues. AS Ramsi Turvas kaevandas PARIKA maardlast 1,8 tuh tonni hästilagunenud turvast ja 8,8 tuh tonni vähelagunenud turvast, peale selle NAPSI maardlast 3,0 tuh tonni ja ÕISU maardlast 2,2 tuh tonni vähelagunenud turvast. AS Matork kaevandas IKEPERA maardla Lannu II turbatootmisalalt 1,4 tuh tonni vähelagunenud turvast ja PÄTSI maardlast 1,2 tuh t vähelagunenud turvast. SOOSAARE maardla tootmisaladelt kaevandas AS Kraver kokku 10,9 tuh tonni vähelagunenud turvast. SOOSAARE maardlas toimus varude osaline ümberhindamine seoses looduskaitseobjektide esinemisega. Leinasoo maardlas hinnati geoloogilise uuringu tulemusena varu osaliselt ümber.

Võrumaal, kus on 22 turbamaardlat, kaevandas AS Kagu-Eesti Turvas vaid vähelagunenud turvast: KURGSOO maardla kahelt tootmisalalt 5,4 tuh tonni, PÕDRASOO maardlast 2,9 tuh tonni ja ROOSA maardlast 5,5 tuh tonni.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
järvemudavarude koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi järvemudabilansis 10 järvemuda maardlat põlluväetisena ja 2 maardlat raviotstarbeliseks kasutamiseks (sh. on Ermistu maardla arvel mõlemas bilansis).

Põlluväetiseks järvemuda ei kaevandatud. Raviotstarbeks kaevandati 2010. a Eestis 0,5 tuh t järvemuda.

Harjumaal, Lääne-Virumaal, Pärnumaal, Raplamaal ega Viljandimaal varumuutusi polnud.

Põlvamaal kaevandas Värskas Sanatoorium AS VÄRSKA maardlast 0,5 tuh t järvemuda raviotstarbeks.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
meremudavaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi meremudabilansis 3 maardlat. Kõik maardlad on üleriigilise tähtsusega.
2010. aastal kaevandati Eestis 0,5 tuh tonni meremuda.

Hiiumaal meremuda ei kaevandatud.

Läänemaal kaevandas OÜ Ravimuda HAAPSALU maardlast Tagalahe mäeeraldiselt 0,2 tuh tonni meremuda.

Saaremaal kaevandas Kuressaare Sanatoorium AS MULLUTU-SUURLAHE maardlast 0,3 tuh t meremuda.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
järvelubjavarude koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi järvelubjabilansis 8 maardlat (seejuures paikneb Ohepalu maardla kahe maakonna piires). Kõik maardlad on kohaliku tähtsusega. Varangu järvemudamaardlas on järvelubi põhimaavara, ülejäänutes on järvelubi kaasnevaks maavaraks.

2010. aastal järvelupja ei kaevandatud.

Järvelubi on arvel **Harjumaal, Ida-Virumaal, Jõgevamaal, Järvamaal, Lääne-Virumaal ja Tartumaal.**

Eesti Vabariigi 2010. aasta
fosforiidivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi fosforiidibilansis 4 üleriigilise tähtsusega maardlat – ASERI, RAKVERE, TOOLSE, TSITRE (sh paikneb Aseri maardla kahe maakonna piires). Alates 1991. a suvest on Eestis fosforiidi kaevandamine lõpetatud.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
lubjakivivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi lubjakivibilansis 57 lubjakivimaardlat 64 bilansireal: 1 tsemendi-, 22 tehnoloogilise ja 41 ehituslubjakivi bilansis (neist 1 on samaaegselt nii tsemendi- kui ehituslubjakivi bilansis ning 4 tehnoloogilise ja ehituslubjakivi bilansis, 4 maardlas leidub nii ehitusdolikivi kui ka ehituslubjakivi). Üks maardla paikneb kahe maakonna piires. Üleriigilise tähtsusega lubjakivimaardlaid on 9 – AAVERE, HARKU, KARINU, KUNDA, METSLA, NABALA, VASALEMMA, VÕHMUTA ja VÄO. Vasalemma maardlal on 2 maardlaosa: Padise Paemurrud nr 1 ja Padise Paemurrud nr 2.

2010. aastal kaevandati Eestis ühest maardlast 296,6 tuh m³ tsemendilubjakivi, kahest maardlast 73,7 tuh m³ tehnoloogilist lubjakivi ja 16 maardlast 1172,1 tuh m³ ehituslubjakivi.

Harjumaal kinnitati geoloogilise uuringu tulemusena täiendav ehituslubjakivi tarbevaru VÄO maardlas.

AS Harku Karjäär kaevandas HARKU maardlast kokku 116,6 tuh m³ ehituslubjakivi tarbevaru ja 5,4 tuh m³ ehituslubjakivi reservvaru.

MAARDU maardlas anti Starhill OÜ-le uus kaevandamisluba Maardu VI paekarjäär, OÜ Starhill kaevandas Maardu II, III, IV, V ja VI paekarjääridest 116,0 tuh m³ ehituslubjakivi ja OÜ Pärtli Paas kaevandas Pärtli paemurrust 0,7 tuh m³ ehituslubjakivi. Maardu Lõunakarjäär (Marmo) maavara kaevandamise luba aegus.

MÄÄRA maardlas kaevandas Padise Grupp OÜ 0,1 tuh m³ ehituslubjakivi. VALKLA maardlast kaevandas OÜ Põhjaki 3,6 tuh m³ ja VASALEMMA maardlast Partek Nordkalk AS 215,2 tuh m³ ehituslubjakivi.

VÄO maardlas kaevandas Paekivitoodete Tehase OÜ kolmest karjäärist kokku 228,1 tuh m³ ehituslubjakivi, AS Vão Paas Tondi-Vão karjäärist 99,7 tuh m³ ehituslubjakivi.

Rummu lubjakivikarjääri maavara kaevandamise luba aegus.

Hiiumaal varumuutusi ei olnud ja lubjakivi ei kaevandatud.

Ida-Virumaal SUURKÕRTSI maardlast kaevandas Kiviluks AS 1,0 tuh m³ ehituslubjakivi.

Jõgevamaal SOPIMETSA maardlas anti Moreen OÜ-le uus kaevandamisluba Sopimetsa II lubjakivikarjäär, Luige Kivi OÜ kaevandas maardlast 12,2 tuh m³ ehituslubjakivi. AS Kaltsiit kaevandas PAJUSI maardla Otisaare ja Otisaare II lubjakivikarjääridest kokku 116 tuh m³ ehituslubjakivi. Sopimetsa lubjakivikarjäärile telliti riigi poolt jääkvarude kontrollmõõdistamine, mille tulemusena suurenes karjääri jääkvaru negatiivne suurus.

Järvamaal EIVERE maardlas anti Järva Paas OÜ-le uus kaevandamisluba Eivere II lubjakivikarjäär, ettevõtte kaevandas maardlast kahe mäeeraldise peale kokku 40,6 tuh m³ ehituslubjakivi.

KARINU maardlas kaevandas Nordkalk AS kahe mäeeraldise peale kokku 73,6 tuh m³ tehnoloogilist lubjakivi.

Läänemaal kaevandas AS Haapsalu Paekivi UNGRU-SEPAKÜLA maardlast 0,1 tuh m³ ehituslubjakivi, Sepaküla kaevandamis luba pikendati.

Lääne-Virumaal kaevandas Kunda Nordic Tsement AS KUNDA maardla Aru-Lõuna karjäärist 296,6 tuh m³ tsemendilubjakivi ja 171,2 tuh m³ ehituslubjakivi.

Raplamaal LUBJA maardlas kaevandas OÜ Sokkel Ehitus Lubja lubjakivikarjäärist 6,5 tuh m³ ehituslubjakivi. REINU maardlas kaevandas AS Rapla Teed 13,0 tuh m³ ehituslubjakivi. SUTLEMA maardlas kaevandas AS Kiirkandurile 6,4 tuh m³ ehituslubjakivi.

Saaremaal toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehituslubjakivi tarvevaru kinnitamine KOGULA maardlas, AS Level kaevandas Kogula lubjakivikarjäärist 19,7 tuh m³ ehituslubjakivi. AS Limex kaevandas LÜMANDA-MÕISAKÜLA maardla Tolmu I lubjakivikarjäärist 0,1 tuh m³ tehnoloogilist lubjakivi.

Võrumaal varumuutusi ei olnud.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
dolokivivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi dolokivibilansis 31 maardlat 41 maardlareaal: täitedolokivi leidub 1 maardlas, tehnoloogilist dolokivi leidub 5 maardlas, viimistlusdolokivi 9 maardlas ja ehitusdolokivi 25 maardlas (sh on 1 maardla arvel ehitus- ja täitedolokivi bilansis, 2 maardlat arvel nii tehnoloogilise kui ehitusdolokivi bilansis ning 3 maardlat viimistlus- ja ehitusdolokivi bilansis, 4 maardlas leidub nii ehitusdolokivi kui ka ehituslubjakivi).

Üleriigilise tähtsusega maardlaid on 6 – ANELEMA, HELLAMAA, KAARMA, KOONGA, KUREVERE, ORGITA-HAIMRE. 2010. aastal kaevandati kolmest maardlast 4,7 tuh m³ viimistlusdolokivi, kaheksast maardlast 389,9 tuh m³ ehitusdolokivi, ühest maardlast 171,6 tuh m³ tehnoloogilist dolokivi ja ühest maardlast 5,1 tuh m³ täitedolokivi.

Jõgevamaal kaevandas AS Põltsamaa Graniit RÕSTLA maardlast 49,7 tuh m³ ehitusdolokivi tarbevaru ja 106,1 tuh m³ ehitusdolokivi reservvaru. SOPIMETSA maardlas anti Moreen OÜ-le uus kaevandamisluba Sopimetsa II lubjakivikarjäär, OÜ Luige Kivi kaevandas Sopimetsa lubjakivikarjäärist 48,7 tuh m³ ehitusdolokivi reservvaru. RÕSTLA maardlas toimus varu osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusdolokivi varu kinnitamine, lisaks liideti VITSJÄRVE maardla RÕSTLA maardlaga. PUDIVERE maardlas anti AS Kiirkandurile uus kaevandamisluba Pudivere dolokivikarjäär.

Järvemaal toimus ehitusdolokivi tarbevaru osaline madalamargiliseks ümberhindamine KAREDA maardlas ning tehnoloogilise dolokivi osaline ümberhindamine KOIGI maardlas. KAREDA maardlast kaevandas Väo Paas OÜ 49,5 tuh m³ ehitusdolokivi.

Läänemaal KUREVERE maardlas kaevandas Nordkalk AS Esivere dolokivikarjäärist 171,6 tuh m³ tehnoloogilist dolokivi ja Kurevere dolomiidikarjäärist 1,8 tuh m³ ehitusdolokivi. Bilanssi lisati Kurevere dolomiidikarjääri 2009. a. bilansikandes kajastamata kaevandatud maht.

Pärnumaal ANELEMA maardlas toimus Anelema dolokivikarjääri 2007. ja 2008. aastal kaevandatud mahtude korrigeerimine. TARVA maardlas anti Kivikandur OÜ-le uus kaevandamisluba Tarva II dolokivikarjäär, ettevõtte kaevandas Tarva dolokivikarjäärist 33,3 tuh m³ ehitusdolokivi ja 5,1 tuh m³ täitedolokivi. MIHKLI maardlas hinnati viimistlusdolokivi varu osaliselt passiivseks seoses looduskaitseobjektide esinemisega.

Raplamaal ORGITA-HAIMRE maardlas toimus reservvaru koguse vähendamine ja Orgita paekarjääri ehitusdolokivi tarbevaru koguse suurendamine 2009. aastal teostatud kontrollmarkšneidermöödistamise andmetele, OÜ Limestone kaevandas Orgita II paekarjäärist 3,0 tuh m³ ehitusdolokivi tarbevaru, OÜ Orgita Dolomiiditooted kaevandas Orgita paekarjäärist 4,5 tuh m³ ehitusdolokivi tarbevaru ning Gildemann OÜ kaevandas Orgita III paekarjäärist 10,5 tuh m³ ehitusdolokivi reservvaru.

Saaremaal kaevandas Saare Dolomiit-Väokivi OÜ KAARMA maardlast 3,4 tuh m³ ja SELGASE (MUSTJALA) maardlast 0,9 tuh m³ viimistlusdolokivi. TAGAVERE maardlast kaevandas Maravo AS 0,4 tuh m³ viimistlusdolokivi ja 17,1 tuh m³ ehitusdolokivi.

Võrumaal MARINOVA maardlas toimus Marinova dolokivikarjääri laienemine ja AS Põlva Teed kaevandas 65,7 tuh m³ ehitusdolokivi.

Lääne-Virumaal ja Viljandimaal 2010. a kaevandamist ja varumuutusi ei toimunud.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
kristalliinse ehituskivivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi kristalliinse ehituskivi bilansis üleriigilise tähtsusega MAARDU kristalliinse ehituskivi maardla, mis asub **Harjumaal**.

Graniiti on Eestis 1970-ndatel uuritud ka Hiiumaal Paluküla leiukohas, kuid materjali halva kvaliteedi ja kaevandamisraskuste tõttu hinnati ala perspektiivituks ning arvutatud varu ei kinnitatud.

Kristalliinset ehituskivi 2010. aastal kaevandatud ei ole.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
savivaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi savibilansis 46 savimaardlat 48 bilansireal: 1 tsemendisavi-, 1 raskeltsulava savi, 2 keramsiidisavi (need kaks on arvel ka keraamilise savi maardlate hulgas) ja 44 keraamilise savi bilansis. Üleriigilise tähtsusega maardlaid on 6 – ARUMETSA, ASERI, JOOSU, KALLAVERE, KUNDA, KÜLLATOVA.

2010. aastal kaevandati Eestis ühest maardlast 36,9 tuh m³ tsemendisavi, ühest maardlast 15,1 tuh m³ keraamilist savi, keraamsiidisavi ja raskeltsulavat savi ei kaevandatud.

Harjumaal ÜLGASE maardlas pikendati AS Lemminkäinen Eesti Ülgase savikarjääri kaevandamisluba 10 aasta võrra.

Ida-Virumaal kaevandas AS Wienerberger ASERI maardlast 15,1 tuh m³ keraamilist savi.

Lääne-Virumaal kaevandas AS Kunda Nordic Tsement KUNDA maardla Mereäärsest savikarjäärist 36,9 tuh m³ tsemendisavi.

Pärnumaal ARUMETSA maardlas toimus Arumetsa savikarjääri ja Arumetsa II savikarjääri kaevandamislubade ümberregistreerimine Maxit Estonia AS nimelt Saint-Gobain Ehitustooted AS-i nimele.

Hiiumaal, Järvamaal, Jõgevamaal, Läänemaal, Põlvamaal, Raplemaal, Saaremaal, Tartumaal, Viljandimaal ja Võrumaal savi ei kaevandatud ja muid varumuutusi ei olnud.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
liivavaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi liivabilansis 281 maardlat, kus ehitusliiv või täiteliiv on põhimaavara, kokku esineb liiva 466 bilansireal: 4 tehnoloogilise liiva, 137 täiteliiva ja 325 ehitusliiva bilansis. Kolm maardlat asuvad kahes maakonnas. Liivamaardlaid, kus leidub ainult ehitusliiva, on 169, ainult täiteliiva maardlaid on arvel 23. Nii ehitusliiva kui ka täiteliiva leidub 39-s liivamaardlas. 25-s liivamaardlas leidub ehitusliivale lisaks veel ka ehituskruusa ja täiteliiva. Ehitusliiva koos ehituskruusaga leidub 21-s liivamaardlas. Ainult tehnoloogilise liiva varu on arvel kahes maardlas, ühes liivamaardlas leidub tehnoloogilise liiva kõrval ka täiteliiva ja ühes liivamaardlas leidub tehnoloogilise liiva kõrval nii täiteliiva kui ka ehitusliiva. 70-s kruusamaardlas on ehitusliiv kaasnev maavara, sh 38-s leidub lisaks veel ka täiteliiva. 10-s kruusamaardlas on kaasnev maavara täiteliiv.

Üleriigilise tähtsusega liivamaardlaid on 10 – HIIUMADALA, KAKU, NAISSAARE, PANNJÄRVE, PIUSA, PRANGLI, IHASALU, KURADIMUNA, KÕPU ja TALLINNA-SAKU.

2010. aastal kaevandati kokku 25,9 tuh m³ tehnoloogilist liiva, 1803,0 tuh m³ ehitusliiva ja 1110,1 tuh m³ täiteliiva. Kaevandati 118-st maardlast.

Ehitusliiva ja täiteliiva bilansitabelites on kadude veerus kajastatud see varu kogus, mis varasematel aastatel on kaevandajate poolt valesti kaevandatud mahu aruannetes deklareeritud (näiteks mahu aruandes oli kajastatud ehitusliiva kaevandamine, kuid nüüd täpsustati, et tegelikult kaevandati maa-ainest või ehituskruusa) ja mille kohta 2010. aasta jooksul esitati varasemate perioodide kohta täpsustavad mahu aruanded või on andmete kontrollimise käigus selgunud viga varasemate perioodide bilansikandes. Andmete korrigeerimisest tulenevaid varu muutusi oli nii negatiivses kui ka positiivses suunas, kokku suurenes varasemate perioodide täpsustuste tõttu mäeeraldiste ehitusliiva varu 78,9 tuh m³ võrra.

Harjumaal kinnitati täiendav ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru SELI ja SÕMERU maardlates, täiendav täiteliiva tarbevaru kinnitati KARUDE maardlas. TALLINNA-SAKU maardlas toimus Männiku liivakarjääri jääkvaru ümberhindamine ning täiendava täiteliiva tarbevaru kinnitamine.

Harjumaal leidub ehitusliiva 38-s maardlas, täiteliiva leidub 15-s maardlas, neist toimus kaevandamine 12-s.

AUDEVÄLJA maardlas kaevandas AS Lemminkäinen Eesti Audevälja II kruusakarjäärist 10,7 tuh m³ ehitusliiva ja 3,5 tuh m³ täiteliiva, Kruusa karjäärist kaevandas OÜ Padise Grupp 0,8 tuh m³ ehitusliiva.

HUNTAUGU maardlast kaevandasid ehitusliiva 2 firmat: AS Kumari 15,4 tuh m³ ja OÜ Kiiu Soon 21,6 tuh m³.

KARJAKÜLA maardlast kaevandas AS Kiirkandur 30,2 tuh m³ ehitusliiva. Karjaküla karjääri kaevandamisloas tunnistati kehtetuks maksimaalse ja minimaalse aastatoodangu määr ning määrati keskmine aastamäär.

KOLLI (SILLAOTSA) maardlas tunnistati kehtetuks OÜ Sillaotsa LK Sillaotsa liivakarjääri maavara kaevandamise luba.

KOSE-RISTI maardlas anti K.U.Mell AS-le uus kaevandamisluba Kose-Risti II kruusakarjäär, kus ehituskruusa kõrval leidub ka ehitusliiva ja täiteliiva.

KUUSALU maardlas kaevandas OÜ Kiiu Soon 106,6 tuh m³ ehitusliiva. Täpsustati Kuusalu II karjääride 2005. a. kaevandatud mahtusid.

KÕRNUMÄE maardlast kaevandas Saku Vallavalitsus 0,5 tuh m³ ehitusliiva, OÜ Tevener kaevandas 0,3 tuh m³ ehitusliiva ja 9,7 tuh m³ täiteliiva. Laienes OÜ Tevener-i Väike-Kõrnomaa karjäär.

NAISSAARE maardlast kaevandas OÜ Veelinna Kinnisvara 179,0 tuh m³ ehitusliiva.

POOLVAHE maardlas toimus Poolvahe II liivakarjääri ümberregistreerimine Riverito AS nimelt OÜ Mineraal nimele, kes kaevandas karjäärist 15,0 tuh m³ ehitusliiva.

SELI maardlas kaevandas AS Kiviluks 1,0 tuh m³ ehitusliiva ja 2,0 tuh m³ täiteliiva, pikendati Seli karjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra, karjäär laienes.

SOODLA maardlas toimus Soodla II liivakarjääri ümberregistreerimine Riverito AS nimelt OÜ Mineraal nimele, kahe ettevõtte peale kaevandati karjäärist kokku 2,0 tuh m³ ehitusliiva ja 374 tuh m³ täiteliiva.

SUURESTA maardlas toimus Suuresta kruusakarjääri ümberregistreerimine Revoli Grupp OÜ nimelt Arkop OÜ nimele, kahe ettevõtte peale kaevandati karjäärist kokku 12,3 tuh m³ ehitusliiva ja 4,0 tuh m³ täiteliiva.

SUURESÖÖDI maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uus kaevandamisluba Suuresöödi karjäär täiteliiva kaevandamiseks.

SÕMERU maardlas anti Nordecon Infra AS-le uus kaevandamisluba Sõmeru liivakarjäär.

TALLINNA-SAKU maardlas kaevandas Kiirkandur AS Liivalaia 4 karjäärist 10,9 tuh m³, AS Lemminkäinen Eesti kaevandas Talteri liivakarjäärist 53,1 tuh m³, AS Baltifalt kaevandas Tammemäe IV liivakarjäärist 38,1 tuh m³, OÜ C.B.A. kaevandas Liivalaia III liivakarjäärist 40,4 tuh m³ ja AS Teede REV-2 kaevandas Tammemäe II karjäärist 74,0 tuh m³ ehitusliiva.

VAHELAANE maardlas anti AS Kiviluksile uus kaevandamisluba Vahelaane II kruusakarjäär, kus leidub ehituskruusa kõrval ka ehitusliiva ja täiteliiva.

VAIDASOO maardlas anti Nordecon Infra AS-le uus kaevandamisluba Vaidasoo liivakarjäär, kust kaevandati 1,1 tuh m³ ehitusliiva ja 1,1 tuh m³ täiteliiva.

VETLA maardlas registreeriti Vetla liivakarjääri kaevandamisluba AS Koger Keskkonnaehituse nimelt ümber Ehitusmaavarad OÜ nimele.

Hiiumaal leidub ehitusliiva 18 maardlas, täiteliiva leidub 4-s maardlas, neist kaevandatakse neljas. PARTSI maardlas toimus osaline varu ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva varu kinnitamine. MALVASTE maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva tarbevaru.

MALVASTE maardlas kaevandas Lääne Regionaalne Maanteeamet Malvaste liivakarjäärist 6,5 tuh m³ ehitusliiva, OÜ Hiiu Autotrans kaevandas Malvaste karjäärist 2,3 tuh m³ ehitusliiva. MÄÄVLI maardlas kaevandas OÜ Kapasto Kaevandus Kapasto II kruusakarjäärist 0,2 tuh m³ ehitusliiva ning Lääne Regionaalne Maanteeamet Kapasto liivakarjäärist 0,1 tuh m³ ehitusliiva. Lääne Regionaalne Maanteeamet kaevandas veel PARTSI maardlast 12,3 tuh m³ ehitusliiva ja 14,6 tuh m³ täiteliiva ning PUSKI maardlast 0,3 tuh m³ ehitusliiva.

Ida-Virumaal KÕNNU maardlas toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva ja täiteliiva varu kinnitamine. IISAKU maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uus kaevandamisluba Iisaku II liivakarjäär, laienesid Iisaku III liivakarjäär ja Iisaku kruusakarjäär, lisaks pikendati Iisaku kruusakarjääri kaevandamisluba 3 aasta võrra.

TUDULINNA maardlas laienes Tudulinna kruusakarjäär ja pikendati Tudulinna II liivakarjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra.

Maakonnas leidub ehitusliiva 10-s maardlas, täiteliiva leidub 9-s maardlas, neist kaevandati seitsmes: IISAKU maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS kokku 4,6 tuh m³ ehitusliiva ja 1,8 tuh m³ täiteliiva. KOLLASE maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS 0,4 tuh m³ täiteliiva. PANNJÄRVE maardlas kaevandas AS Silbet Pannjärve II liivakarjäärist 55,3 tuh m³ ehitusliiva reservvaru. REBASE maardlas kaevandas OÜ Loam kahest karjäärist kokku 3,5 tuh m³ ehitusliiva ja Rebase III liivakarjäärist 4,6 tuh m³ täiteliiva. TUDULINNA maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS 0,2 tuh m³ ehitusliiva ja 0,4 tuh m³ täiteliiva. FIE Aulis Paal kaevandas SÄLLIKU maardlast 12,5 tuh m³ ja VARESEMETSA maardlast 26,5 tuh m³ täiteliiva.

Jõgevamaal METSALÄÄNE maardlas toimus varude osaline ümberhindamine seoses looduskaitseobjektide esinemisega, REASTVERE maardlas hinnati ehitusliiva passiivne tarbevaru ümber aktiivseks tarbevaruks, VILKMANNI maardlas toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva varu kinnitamine.

Maakonnas leidub ehitusliiva 23-s maardlas, täiteliiva leidub 4-s maardlas, neist kaevandati 13-s.

JASKA maardlast kaevandas AS Vooremaa Teed 10,4 tuh m³ ehitusliiva. KALEVI maardlast kaevandas OÜ Moreen 1,0 tuh m³ ehitusliiva. LUIGE maardlast kaevandas Tartu Teedevalitsus 4,2 tuh m³ ehitusliiva. METSKONNA maardlast kaevandas Kuremaa ENVEKO AS 1,0 tuh m³ ehitusliiva. NÄDUVERE maardlast kaevandas OÜ Moreen 9,3 tuh m³ ehitusliiva. REASTVERE maardlast kaevandas Sadala Agro OÜ 11,3 tuh m³ ja Tartu Teedevalitsus 2,0 tuh m³ ehitusliiva.

SIIMUSTI (JÕGEVA) maardlast kaevandas OÜ Moreen kolme karjääri pealt kokku 124,2 tuh m³ ehitusliiva. AS Vooremaa Teed kaevandas SOOMEVERE maardlast 16,2 tuh m³ ehitusliiva, SOOSAIDE maardlast 2,7 tuh m³ ehitusliiva ja SÕÕRU maardlast 0,1 tuh m³ ehitusliiva. VEIA maardlast kaevandas Geoforce OÜ 2,3 tuh m³ ehitusliiva. VÕTIKVERE maardlas anti Moreen OÜ-le uus kaevandamisluba Võtikvere liivakarjäär, kust kaevandati 2,7 tuh m³ ehitusliiva.

OTSA maardlast kaevandas Tartu Teedevalitsus 9,4 tuh m³ täiteliiva.

Järvamaal kinnitati täiendav täiteliiva tarbevaru KARUDE maardlas. Täiendav ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru kinnitati LIIVAMÄE ja NEITLA maardlates. LINTSI maardlas toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava täiteliiva varu kinnitamine. Kinnitati täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus MÕISAMETSA maardla, kus hiljem kinnitati täiendavalt juurde ka ehitusliiva tarbevaru. Kinnitati ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus ÄNARI maardla.

Ehitusliiva leidub 7-s maardlas ja täiteliiva 7-s maardlas, neist kaevandati neljas.

AS Järva Teed kaevandas LIIVAMÄE maardlast 32,2 tuh m³ ehitusliiva ning KARUDE maardlast 181,3 tuh m³ täiteliiva. NEITLA maardlas anti Albu Vallavalitsusele uus kaevandamisluba Neitla liivakarjäär, kust kaevandati 4,7 tuh m³ ehitusliiva ja 0,9 tuh m³ täiteliiva. VISSUVERE maardlast kaevandas Väätša Agro OÜ 10,0 tuh m³ ehitusliiva.

Läänemaal Kinnitati ehitusliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus KÜÜNIMÄE maardla. OHEMÄE maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva tarbevaru. RISTI-MURU maardlas toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva varu kinnitamine. VÄIKE-LÄHTRU ja SAUNAMÄE maardlates toimus varu osaline ümberhindamine seoses looduskaitseobjektide esinemisega.

Maakonnas leidub ehitusliiva 15 maardlas ja täiteliiva 3-s maardlas, neist kaevandati ühes.

LAKENÕMME maardlas anti Geoforce OÜ-le uus kaevandamisliuba Lakenõmme liivakarjäär. OHEMÄE maardlast kaevandas Lääne Teed OÜ 1,0 tuh m³ ehitusliiva. Täiteliiva kaevandamiseks anti VATLA maardlas Lihula Maaparandus AS-le uus kaevandamisliuba Vatla liivakarjäär. Täiteliiva Läänemaal ei kaevandatud.

Lääne-Virumaal KAASIKU maardlas toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva varu kinnitamine. KELLAVERE-VESKIMÄE maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva ja täiteliiva varu. LASILA maardlas toimus varu osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva ja täiteliiva varu kinnitamine. Kinnitati täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus MEIBAUMI maardla. Kinnitati täiendav ehitusliiva tarbevaru TAMMIKU maardlas.

Maakonnas leidub ehitusliiva 26-s maardlas ja täiteliiva 8-s maardlas, neist kaevandati viies.

ALTJA-RUTJA maardlas toimus Altpere II mäeeraldise ümberregistreerimine Ida Teedekeskuse nimelt Maanteeameti ida regiooni nimele, kes kaevandas maardlast 0,1 tuh m³ täiteliiva. KELLAVERE-VESKIMÄE maardlas anti Tõnu Siboltile uus kaevandamisliuba Kellavere-Veskimäe liivakarjäär, kust kaevandati 58,4 tuh m³ täiteliiva; Kuusemetsa karjäärist kaevandas Heino Veod OÜ 16,4 tuh m³ ehitusliiva. LASILA maardlas AS Lasila Betoonile kuuluva Lasila liivakarjääri jääkvaru hinnati ümber ja peale ümberhindamist on mäeeraldisel arvel ka ehitusliiv. MALEVA maardlas anti Kivikandur OÜ-le uus kaevandamisliuba Maleva II kruusakarjäär, kus leidub ka ehitusliiva. MIILA maardlast kaevandas AS KEK Invest 0,6 tuh m³ ehitusliiva. SOOMUKSE maardlas anti Metsatervenduse OÜ-le uus kaevandamisliuba Soomukse II kruusakarjäär, kus leidub ka ehitusliiva ja täiteliiva. SÄMI maardlast kaevandas OÜ Kohala SF 1,6 tuh m³ ehitusliiva. VELTSI (PAHNIMÄE) maardlas toimus Veltsi karjääri ümberregistreerimine Ida Teedekeskuse nimelt Maanteeameti ida regiooni nimele, kes kaevandas karjäärist 6,6 tuh m³ ehitusliiva.

Põlvamaal kinnitati täiteliiva ja ehitusliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uued SAVERNA ja ULITINA maardlad. SÕRESTE maardlast toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru kinnitamine.

Maakonnas leidub ehitusliiva 18-s maardlas ja täiteliiva 11-s maardlas, neist kaevandati viies. KADAJA maardlast kaevandas AS Põlva Teed 31,0 tuh m³ täiteliiva. KANGRU maardlast kaevandas Kangru Karjäär OÜ 0,8 tuh m³ ehitusliiva.

KRÜÜDNERI maardlast kaevandasid OÜ Krüüdneri Karjäär 43,7 tuh m³ ja Ropka Liiv AS 0,6 tuh m³ ehitusliiva; laienes OÜ Krüüdneri Karjääri Kalda liivakarjäär. NOHIPALU maardlas anti Riigimetsa Majandamise Keskusele uus kaevandamisliuba Nohipalu liivakarjäär täiteliiva kaevandamiseks.

SÕRESTE maardlast kaevandas Sõreste Karjäär OÜ Sõreste karjäärist 55,2 tuh m³ ehitusliiva ning Eesti Kivivabrik OÜ Sõreste II liivakarjäärist 0,4 tuh m³ ehitusliiva ja 1,4 tuh m³ täiteliiva. TORNIMÄE maardlas anti AAV Teenused OÜ-le uus kaevandamisliuba Tornimäe III liivakarjäär täiteliiva kaevandamiseks. VOOREPALU maardlast kaevandas Lõuna-Eesti Karjäärid OÜ 61,0 tuh m³ täiteliiva.

Tehnoloogilist liiva Põlvamaal ei kaevandatud.

Pärnumaal kinnitati täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus SELJAMETSA maardla. HÄÄDEMEESTE (VÕIDUKÜLA) ja POTSEPA maardlates toimus varu osaline ümberhindamine seoses looduskaitseobjektide esinemisega.

Maakonnas leidub ehitusliiva 21-s maardlas, täiteliiva 8-s maardlas, neist kaevandati 10-s.

EASSALU maardlast kaevandas OÜ Teed 4,2 tuh m³ ehitusliiva ja Lindamäe OÜ 2,0 tuh m³ ehitusliiva ja 6,6 tuh m³ täiteliiva. KÕRSA maardlast kaevandas OÜ Tee & Maa 3,8 tuh m³ ehitusliiva. LAVASSAARE maardlast kaevandas Lääne Regionaalne Maanteeamet 19,9 tuh m³ ehitusliiva ja LAURI maardlast 6,3 tuh m³ täiteliiva.

MUSTU-NÕMME maardlast kaevandas AS Lihula Maaparandus 3,4 tuh m³ ehitusliiva. AS Reiden Potsepa kaevandas POTSEPA maardlast 9,2 tuh m³ ehitusliiva ning 32,3 tuh m³ täiteliiva. SIKANA maardlast kaevandas OÜ Väandra MP 1,0 tuh m³ ehitusliiva ja 0,5 tuh m³ täiteliiva. SOOMRA maardlas toimus Soomra kruusakarjääri ümberregistreerimine Kodiaros OÜ nimelt OÜ Soomramaa nimele, FIE Aivar Liivale anti uus kaevandamisluba Soomra II kruusakarjäär, mis hiljem registreeriti ümber OÜ Tambira nimele, kahe ettevõtte peale kaevandati karjäärist kokku 5,0 tuh m³ ehitusliiva. RMK Kõpu metskond kaevandas TAGANÕMME maardlast 18,0 tuh m³ ehitusliiva ja OÜ Grossi Puit kaevandas URISAAARE maardlast 65,5 tuh m³ ehitusliiva.

Raplamaal leidub ehitusliiva 15 maardlas, täiteliiva 7-s maardlas, neist kaevandati viies.

AHEKÕNNU maardlast kaevandas OÜ Rapla Teed 5,0 tuh m³ ehitusliiva ja 1,8 tuh m³ täiteliiva. ALESTI maardlas kaevandas Speedline Baltic OÜ kahest karjäärist kokku 8,0 tuh m³ ehitusliiva ja 3,5 tuh m³ täiteliiva. HAGUDI maardlast kaevandas Elektriväli OÜ 2,7 tuh m³ ehitusliiva ja 0,8 tuh m³ täiteliiva, pikendati Hagudi Kruus OÜ Hagudi mäeeraldise kaevandamisluba 5 aasta võrra. KENNI maardlas laienes FIE Teet Oole Kenni kruusakarjäär, kust kaevandati 13,2 tuh m³ ehitusliiva. KÜNKA maardlas anti Rapla Teed OÜ-le uus kaevandamisluba Künka kruusakarjäär, kus leidub ka ehitusliiva ja täiteliiva. VANAKUBJA maardlast kaevandas OÜ Orgita Dolomiiditooted 0,3 tuh m³ ehitusliiva ja 0,5 tuh m³ täiteliiva.

Saaremaal kinnitati täiteliiva ja ehitusliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus NASVA maardla. LAGENÕMME maardlas toimus varu osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru kinnitamine.

Maakonnas leidub ehitusliiva 20 maardlas, täiteliiva 7-s maardlas, neist kaevandati seitsmes.

LAGENÕMME maardlas anti Lääne Regionaalne Maanteeametile aegunud kaevandamisloa asemele uus kaevandamisluba Lagenõmme I kruusakarjäär. AS Saare Erekiile kuuluva kaevandamisloa Lagenõmme II kruusakarjääri mäeeraldise varusid korrigeerti vastavaks 2006. a varude kinnitamise otsusele. Saare EPT AS-ile kaevandamisloa Lagenõmme III kruusakarjääri varu hinnati ümber. Lagenõmme karjäärides leidub ehituskruusa kõrval ka ehitusliiva ja täiteliiva.

MEIUSTE maardlas kaevandas Maanteeamet 1,9 tuh m³ ehitusliiva. AS Saare KEK kaevandas MIRJE maardlast 1,5 tuh m³ täiteliiva. OOREMAA maardlas kaevandas OÜ Agnus Grupp 0,8 tuh m³ ehitusliiva. Maanteeamet kaevandas PAMMA maardlast 4,2 tuh m³ ja TÕRISE maardlast 0,1 tuh m³ ehitusliiva. PAMMANA maardlast Metsküla kruusakarjäärist kaevandas Leisi Vallavalitsus 0,1 tuh m³ ehitusliiva.

VARKJA liivamaardlas kaevandas AS Level Varkja II liivakarjäärist 4,0 tuh m³ ehitusliiva ja 1,2 tuh m³ täiteliiva.

Tartumaal kinnitati täiendav ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru KOB RATU ja PALUKÜLA-MÖLDRIPALU maardlates. LÕHMUSE (LAEVA II) maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva tarbevaru ning AARDLAPALU maardlas kinnitati täiendav täiteliiva

tarbevaru. Kinnitati täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uued KAHNA, KIRJA ja PAALI maardlad ning REOLA maardla, kus lisaks täiteliivale kinnitati ka ehitusliiva tarbevaru. KOBILO maardlas toimus ehitusliiva jääkvaru osaline mahakandmine, seoses kaevandamisväärse varu puudumisega.

Maakonnas leidub ehitusliiva 20-s ja täiteliiva 15-s maardlast, neist oli kasutuses 15. AARDLAPALU maardlast kaevandas AS Ropka Liiv 93,2 tuh m³ ehitusliiva, Aardlapalu karjääri maavara kaevandamise loas suurendati maavara kaevandamise keskmist aastamäära, Aardlapalu II karjääri kaevandamisluba aegus. INGLISMÄE (INGLIMÄE) maardlas kaevandas Inglismäe OÜ Inglismäe II täiteliivakarjäärist 101,8 tuh m³ täiteliiva. JÄRVEPERA maardlast kaevandas Tartu Teedevalitsus 0,8 tuh m³ ehitusliiva. KAARSIMÄE maardlas pikendati Melior-M OÜ Kaarsimäe IV kruusakarjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra, ettevõtte kaevandas maardlast 5,8 tuh m³ ehitusliiva ja 24,1 tuh m³ täiteliiva, Kaarsimäe kaevandamisluba aegus. KAATSI maardlast kaevandas Cambi OÜ 6,8 tuh m³ ehitusliiva. KAHNA maardlas anti Lõuna Regionaalsele Maanteeametile uus kaevandamisluba Kahna liivakarjäär. KOBRATU maardlas anti Virkset OÜ-le uus kaevandamisluba Kobratu II liivakarjäär; Mantrum OÜ kaevandas Kobratu III liivakarjäärist 9,3 tuh m³ täiteliiva. KOPAMÄE maardlas Kopamäe II liivakarjäärist kaevandas OÜ Cambi 17,3 tuh m³ ehitusliiva. KUKEMETSA maardlas kaevandas SMK Grupp OÜ Kukemetsa III liivakarjäärist 7,3 tuh m³ ehitusliiva ja 31,4 tuh m³ täiteliiva. OÜ Anes-Veod kaevandas LAGUJA maardlast 10,9 tuh m³ ehitusliiva. PALUKÜLA-MÖLDRIPALU maardlas kaevandas Tartu Teedevalitsus Paluküla karjäärist 30,0 tuh m³ ehitusliiva. SOOVA maardlas kaevandas Melior-M OÜ Soova liivakarjäärist 0,4 tuh m³ ehitusliiva. TEEDLA maardlas anti Teedla Mõis AS-ile uus kaevandamisluba Teedla liivakarjäär. VANA-KASTRE maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS 5,0 tuh m³ ehitusliiva. VITIPALU maardlast kaevandas Tartu Teedevalitsus 5,4 tuh m³ ehitusliiva. AS Telve kaevandas VOOREMÄE maardlast 32,0 tuh m³ ehitusliiva. VÄLGI-SELGISE maardlas anti Riigimetsa Majandamise Keskusele uus kaevandamisluba Välgil III liivakarjäär, Lõuna Regionaalne Maanteeamet kaevandas Selgise II liivakarjäärist 12,1 tuh m³ ehitusliiva. Kõduküla liivakarjääri maavara kaevandamise luba aegus.

Valgamaal kinnitati täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uued RUMBA ja PATKÜLA maardlad. HÄRMA maardlas toimus varu osaline ümberhindamine ning täiendava ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru kinnitamine, KASTOLATSI maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva varu.

Maakonnas leidub ehitusliiva 34-s ja täiteliiva 12-s maardlas, neist kaevandati kaheteistkümnes.

HELLENURME maardlas pikendati Pinnasetööde OÜ Hellenurme kruusakarjääri kehtivust 5 aasta võrra. HELMI-AAKRE maardlas kaevandas OÜ PM Kaubandusgrupp Ruusamäe liivakarjäärist 72,9 tuh m³ ehitusliiva, Kagu Teedevalitsus Vuti liivakarjäärist 0,4 tuh m³ ehitusliiva. Helmi-Aakre II kruusakarjäärist kaevandas 21,6 tuh m³ ehitusliiva ja 3,8 tuh m³ täiteliiva OÜ Valga Teed, kellele anti ka uus kaevandamisluba Helmi-Aakre IV liivakarjäär. AS Valmap Grupp kaevandas HOLDRE maardlas Variku liivakarjäärist 14,9 tuh m³ ning HÄRMA maardlast 1,8 tuh m³ ehitusliiva ja 0,2 tuh m³ täiteliiva. KASTOLATSI maardlast Liivaaugu liivakarjäärist kaevandas OÜ Eksiiv 12,0 tuh m³ ehitusliiva. KEENI maardlas kaevandas Metsatervenduse OÜ 1,7 tuh m³ ehitusliiva. KUREJÄRVE maardlast kaevandas OÜ Moranta 0,1 tuh m³ täiteliiva. KÖSTI maardlast kaevandas OÜ Ronk 5,3 tuh m³ ehitusliiva. MITI (MITIKÜLA, PALUPERA) maardlas kaevandas Kagu Teedevalitsus Palupera karjäärist 6,5 tuh m³ ehitusliiva, Kasemäe karjääri kaevandamisloal tühistati

minimaalne ja maksimaalne aastatoodang ning määrati kaevandamise keskmise aastatoodang. RESTU maardla Männiku III liivakarjäärist kaevandas FIE Raul Nämi 61,5 tuh m³ ehitusliiva. SIBULA maardlast kaevandas Metsatervenduse OÜ 9,3 tuh m³ ehitusliiva. SIIMU maardlas toimus Siimu kruusakarjääri ümberregistreerimine OÜ Sanva nimelt Kivikandur OÜ nimele, toimus ka Siimu kruusakarjääri kaevandamisloas varu koguse korrigeerimine vastavaks mäeeraldise piirile; OÜ Ronk kaevandas Siimu II liivakarjäärist 4,4 tuh m³ ehitusliiva, lisaks toimus Siimu II liivakarjääri 2009. aasta kaevandatud mahtude korrigeerimine. TINU maardlas anti PM Kaubandusgrupp OÜ-le uus kaevandamisluba Tinu liivakarjäär, kust kaevandati 5,9 tuh m³ ehitusliiva ja 36,4 tuh m³ täiteliiva. VOOLA maardlas anti Riigimetsa Majandamise Keskusele uus kaevandamisluba Voola liivakarjäär. Nõuni liivakarjääri maavara kaevandamise luba aegus.

Viljandimaal KÄRSTNA, MURRU ja TÄÄKSI maardlates toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva ja täiteliiva varu kinnitamine. Kinnitati ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus TIMMO maardla. VÄLGITA maardlas toimus täiendava täiteliiva tarbevaru kinnitamine.

Maakonnas leidub ehitusliiva 24-s maardlas, täiteliiva leidub 15-s, neist kaevandati kümnes.

AINJA maardlast kaevandas Kivikandur OÜ 30,3 tuh m³ ehitusliiva. Lääne Regionaalne Maanteeamet kaevandas AHIMÄE maardlast 6,0 tuh m³ ehitusliiva, LANINGA maardlast 0,1 tuh m³ ehitusliiva, MURESE maardlast 10,4 tuh m³ ehitusliiva, PIHLAKA maardlast 19,0 tuh m³ ehitusliiva ja SAAREPEEDI maardlast 3,1 tuh m³ täiteliiva. LANINGA maardlas anti Lääne Regionaalne Maanteeametile uus kaevandamisluba Laninga II liivakarjäär täiteliiva kaevandamiseks ning TÄÄKSI maardlas Tääksi kruusakarjäär, kus leidub ka ehitusliiva ja täiteliiva.

MÄEKÜLA maardlas anti Tallinna Teede AS-le uus kaevandamisluba Mäeküla III liivakarjäär. NÕMME-KOORDI (PIRMASTU) maardlas kaevandas Sakala Teed OÜ Nõmme liivakarjäärist 8,4 tuh m³ ja Osühistu Holstre-Nõmme Puhkekeskus 1,5 tuh m³ ehitusliiva; Eureka OÜ-le anti uus kaevandamisluba Pirmastu II liivakarjäär.

PAHUVERE maardlast kaevandas OÜ PM Kaubandusgrupp 0,4 tuh m³ ehitusliiva ja 7,0 tuh m³ täiteliiva. REMSI maardlast kaevandas OÜ Sakala Teed 26,9 tuh m³ täiteliiva. ÄRMA maardlast kaevandas Sakala teed OÜ 6,0 tuh m³ ehitusliiva.

Võrumaal HOLSTA maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva tarbevaru. IMARA-TABINA maardlas kinnitati täiendav tehnoloogilise liiva, ehitusliiva ja täiteliiva varu. LOOSI maardlas kinnitati täiendav ehitusliiva ja täiteliiva tarbevaru. Kinnitati ehitusliiva tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus UMBSAARE maardla ning KUIANDI maardla, kus lisaks ehitusliivale kinnitati ka täiteliiva tarbevaru. PUGASTU maardlas täpsustati ehitusliiva aktiivset reservvaru. SULBI maardlas toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehitusliiva varu kinnitamine.

Maakonnas leidub 36-s maardlas ehitusliiva, 12-s maardlas täiteliiva ja 3-s maardlas leidub tehnoloogilist liiva. Kaevandati üheksas maardlas.

Tehnoloogilist liiva kaevandas IMARA-TABINA maardlast OÜ Kiviliiv 0,2 tuh m³, Tabina II liivakarjääri kaevandamisluba pikendati 5 aasta võrra, tühistati min ja max aastatoodang ja lisati keskmise aastamäär, täpsustati jääkvaru seoses mäeeraldise piiri muutmisega, O-I Production Estonia AS-i kaevandas karjäärist 25,3 tuh m³ tehnoloogilist liiva. KAKU maardlast kaevandas tehnoloogilist liiva AS Endor 0,4 tuh m³.

ALA-PALO maardlast kaevandas Lõuna-Eesti Karjäärid OÜ 1,2 tuh m³ ehitusliiva.

JAANI maardlas kaevandas Kedoka OÜ Põlluhillepi liivakarjäärast 8,0 ja Hedovana liivakarjäärast 2,5 tuh m³ ehitusliiva. Lisaks kaevandasid samast maardlast veel Jupoman OÜ Viljahillepi kruusakarjäärast 4,7 tuh m³ ehitusliiva ja AS Põlva Teed Hansi kruusakarjäärast 7,4 tuh m³ ehitusliiva. Pikendati OÜ Kedoka Hedovana liivakarjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra.

JÄREVERE (SÕMERPALU) maardlast kaevandas Tootmisbaas OÜ 5,5 tuh m³ ehitusliiva.

KOLGAMÄE maardlast kaevandas AP Kinnisvara AS 1,0 tuh m³ täiteliiva. KÄÄPA maardlas kaevandas Kagu Teedevalitsus 0,3 tuh m³ ehitusliiva ja 0,4 tuh m³ täiteliiva. LOOSI maardlas kaevandas OÜ PM Kaubandusgrupp Loosi liivakarjäärast 7,2 tuh m³ ehitusliiva ja 9,0 tuh m³ täiteliiva ning FIE Aare Redi kaevandas Loosi II liivakarjäärast 2,0 tuh m³ täiteliiva. VATSA maardlast kaevandas Tegusad OÜ 7,1 tuh m³ ehitusliiva.

PÜSSAPALU maardlas anti FIE Mario Mäekivi-le uus kaevandamisluba Utessu liivakarjäär.

SAARDE maardlas anti Metsatervenduse OÜ-le uus kaevandamisluba Saarde kruusakarjäär.

TURSA maardlas anti Metsatervenduse OÜ-le uus kaevandamisluba Tursa liivakarjäär.

VARESE maardlas anti Laikum OÜ-le uus kaevandamisluba Varese liivakarjäär.

Eesti Vabariigi 2010. aasta
kruusavaru koondbilanss
(seisuga 31.12.2010)

Seletuskiri

Seisuga 31. detsember 2010. a on Eesti Vabariigi kruusabilansis 160 kruusamaardlat 215 bilansireal: 6 täitekruusa ja 209 ehituskruusa bilansis. 3 maardlat asub kahe maakonna piires.

Kruusamaardlaid, kus on arvel ainult ehituskruus, on 76, ainult täitekruusa maardlaid on üks. 32-s kruusamaardlas on kaasneva maavarana arvel ehitusliiv, 10-s täiteliiv, 37-s nii täiteliiv kui ka ehitusliiv. Kahes kruusamaardlas on arvel ehituskruus ja täitekruus. Ühes kruusamaardlas leidub nii ehituskruusa, täitekruusa, ehitusliiva kui ka täiteliiva. 46-s liivamaardlas on ehituskruus kaasneva maavarana, ühes lubjakivimaardlas on ehituskruus kaasneva maavarana ja ühes lubjakivimaardlas on täitekruus kaasneva maavarana.

2010. aastal kaevandati Eestis kokku 1430,5 tuh m³ ehituskruusa 83-st maardlast. Täitekruusa kaevandati kokku 3,8 tuh m³ kahest maardlast.

Ehituskruusa bilansitabelis on kadude veerus kajastatud see varu kogus, mis varasematel aastatel on kaevandajate poolt valesti kaevandatud mahu aruannetes deklareeritud (näiteks mahu aruandes oli kajastatud ehituskruusa kaevandamine, kuid nüüd täpsustati, et tegelikult kaevandati maa-ainest või ehitusliiva) ja mille kohta 2010. aasta jooksul esitati varasemate perioodide kohta täpsustavad mahu aruanded või on andmete kontrollimise käigus selgunud viga varasemate perioodide bilansikandes. Andmete korrigeerimisest tulenevaid varu muutusi oli nii negatiivses kui ka positiivses suunas, kokku suurenes varasemate perioodide täpsustuste tõttu mäeeraldiste ehituskruusa varu 167,8 tuh m³ võrra.

Harjumaal kinnitati täiendav ehituskruusa tarbevaru SELI ja SÕMERU maardlates. Kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uued MÕISAMETSA ja PUNAMÄE maardlad.

Maakonnas leidub ehituskruusa 24-s maardlas, täitekruusa leidub kahes maardlas, neist kaevandati ehituskruusa üheksas maardlas.

AUDEVÄLJA maardlas kaevandas OÜ Padise Grupp Kruusa karjäärist 7,9 tuh m³ ehituskruusa ja Lemminkäinen Eesti AS Audevälja II kruusakarjäärist 9,0 tuh m³ ehituskruusa.

AS Kiirkandur kaevandas KALDA maardlast Mäepealse mäeeraldiselt 83,9 tuh m³, TATRAMÄE maardlast 16,0 tuh m³ ja VOOSE (KURISSAARE) maardlast 0,1 tuh m³ ehituskruusa. VOOSE maardlas lisati bilanssi Kurissaare-3 mäeeraldise 2005 aasta kaevandatud maht. Kalda kruusakarjääri maavara kaevandamise luba aegus.

KOSE-RISTI maardlas anti K.U.Mell AS-le uus kaevandamisluba Kose-Risti II kruusakarjäär.

KARJAKÜLA maardlas tunnistati kehtetuks AS Kiirkandurile kuuluva Karjaküla karjääri kaevandamisloas maksimaalse ja minimaalse aastatoodangu määr ning määrati keskmine aastamäär.

KÕRNUMÄE maardlas kaevandas OÜ Tevener Väike-Kõrnomaa karjäärist 0,3 tuh m³ ehituskruusa, mäeeraldis laienes.

MUSTU maardlas anti OÜ-le Laaseri Puit uus kaevandamisluba Mustu kruusakarjäär, kust kaevandati 1,0 tuh m³ ehituskruusa.

SELI maardlast kaevandas AS Kiviluks 10,0 tuh m³ ehituskruusa, pikendati Seli karjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra, mäeeraldise jääkvaru hinnati ümber.

SUURESTA maardlas toimus Suuresta kruusakarjääri ümberregistreerimine Revoli Grupp OÜ nimelt Arkop OÜ nimele, kahe ettevõtte peale kaevandati karjäärist kokku 14,4 tuh m³ ehituskruusa.

SUURESÖÖDI maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uus kaevandamisluba Suuresöödi karjäär. SÖMERU maardlas anti Nordecon Infra AS-le uus kaevandamisluba Sõmeru liivakarjäär. VAHELAANE maardlas anti AS Kiviluksile uus kaevandamisluba Vahelaane II kruusakarjäär. VAIDASOO maardlas anti Nordecon Infra AS-le uus kaevandamisluba Vaidasoo liivakarjäär, kust kaevandati 1,9 tuh m³ ehituskruusa.

Täitekruusa Harjumaal ei kaevandatud.

Hiiumaal PARTSI maardlas toimus varu osaline ümberhindamine ja täiendava ehituskruusa varu kinnitamine. Maakonna kruusabilansis olevast 6 maardlast kaevandati ehituskruusa viies maardlas.

AS Kemehh kaevandas MÄNNAMAA maardlast 14,0 tuh m³ ehituskruusa. Männamaa kruusakarjääri maavara kaevandamise luba aegus; parandati 2008. a. kaevandatud mahtusid. MÄÄVLI maardla Määvli-Kapasto karjäärist kaevandas OÜ Kapastu 2,2 tuh m³. PARTSI maardlas kaevandas Lääne Regionaalne Maanteeamet 12,7 tuh m³ ehituskruusa. Emmaste valla MA EMKO kaevandas PRASSI maardlast Tilga kruusakarjäärist 1,2 tuh m³ ja Maanteeamet kaevandas SUUREPSI maardlast 4,7 tuh m³ ehituskruusa.

Ida-Virumaal leidub ehituskruusa 10 maardlas, neist kaevandati neljas.

IISAKU maardlas anti Lemminkäinen Eesti AS-le uus kaevandamisluba Iisaku II liivakarjäär, kust kaevandati 1,4 tuh m³ ehituskruusa; laienesid Iisaku III liivakarjäär ja Iisaku kruusakarjäär, lisaks pikendati Iisaku kruusakarjääri kaevandamisluba 3 aasta võrra. Iisaku kruusakarjäärist kaevandati 14,1 tuh m³ ehituskruusa. MOLDOVA (AA) maardlast kaevandas Kiviõli Keemiatööstuse OÜ 4,3 tuh m³ ehituskruusa. MÄETAGUSE maardlast kaevandas Lemminkäinen Eesti AS 9,3 tuh m³ ehituskruusa. TUDULINNA maardlas laienes Tudulinna kruusakarjäär ja pikendati Tudulinna II liivakarjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra, AS Lemminkäinen Eesti kaevandas TUDULINNA maardlast 6,7 tuh m³ ehituskruusa.

Paavo karjääri maavara kaevandamise luba aegus.

Jõgevamaal leidub ehituskruusa 7-s maardlas, neist kaevandati kahes: OÜ Moreen kaevandas LUIGE maardlast 7,6 tuh m³ ehituskruusa ja SIIMUSTI (JÕGEVA) maardlast 18,7 tuh m³ ehituskruusa. VÕTIKVERE maardlas anti Moreen OÜ-le uus kaevandamisluba Võtikvere liivakarjäär.

Järvamaal LINTSI maardlas toimus varude osaline ümberhindamine ja täiendava ehituskruusa tarbevaru kinnitamine. Kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uued MÕISAMETSA ja ÄNARI maardlad. Kinnitati täiendav ehituskruusa varu NEITLA maardlas.

Maakonnas leidub ehituskruusa 13-s ja täitekruusa ühes maardlas, neist kaevandati neljas. AS Järva Teed kaevandas KÕLTSI maardlast 45,0 tuh m³ ehituskruusa ja KARUDE maardlast 22,9 tuh m³ ehituskruusa, KARUDE maardlas täpsustati Karude kruusakarjääri ja Karude II kruusakarjääri varu kogust vastavalt kaevandaja poolt esitatud markšneidermõõdistuse tulemusele. LINTSI maardlast kaevandas KP Kaevandused OÜ 0,6 tuh m³ ehituskruusa. NEITLA maardlas anti Albu Vallavalitsusele uus kaevandamisluba Neitla liivakarjäär, kust kaevandati 0,3 tuh m³ ehituskruusa.

Täitekruusa Järvamaal ei kaevandatud.

Läänemaal kinnitati täiendav ehituskruusa tarbevaru OHEMÄE maardlas. Kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse KÜÜNIMÄE maardla. Maakonnas on ehituskruus arvel 7 maardlas, kaevandati kahest maardlast.

OÜ Lääne Teed kaevandas KAOPALU maardlast 48,5 tuh m³. AS Lihula Maaparandus kaevandas RAATSIOTSA maardlast 2,8 tuh m³ ehituskruusa.

Lääne-Virumaal KAASIKU, KELLAVERE-VESKIMÄE, TAMMIKU ja VINNI maardlates kinnitati täiendav ehituskruusa tarbevaru. LASILA maardlas toimus varu osaline ümberhindamine ja täiendava ehituskruusa varu kinnitamine. Maakonnas on ehituskruus arvel 13-s maardlas, neist kaevandati neljas.

HAAVA (RAKVERE) maardlas kaevandas Midam OÜ Haava II kruusakarjäärist 13,1 tuh m³ ehituskruusa. KELLAVERE-VESKIMÄE maardlas anti Tõnu Siboltile uus kaevandamisluba Kellavere-Veskimäe liivakarjäär.

MALEVA maardlas anti Kivikandur OÜ-le uus kaevandamisluba Maleva II kruusakarjäär, AS Järva Teed kaevandas Maleva karjäärist 2,7 tuh m³ ehituskruusa. PÄIDE maardlast kaevandas Aili Lilienbach Metsavahi Talu 0,5 tuh m³ ehituskruusa. SOOMUKSE maardlas anti Metsatervenduse OÜ-le uus kaevandamisluba Soomukse II kruusakarjäär, OÜ Kadrina Kommunaal kaevandas Soomukse kruusakarjäärist 40,0 tuh m³ ehituskruusa.

Põlvamaal kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus SAVERNA maardla. Maakonnas on ehituskruus arvel 8-s maardlas, neist kaevandati kahes. KOLLERI-SAVERNA maardlas laienesid Kolleri 2 kruusakarjäär ja nõlvaterviku arvelt ka Kolleri kruusakarjäär, mis registreeriti ümber Maanteeameti nimele, maardlast kaevandas AS Põlva Teed 52,1 tuh m³ ehituskruusa ja Maanteeamet 6,1 tuh m³ ehituskruusa. KRÜÜDNERI maardlas anti Avraal AS-ile uus kaevandamisluba Krüüdneri IV kruusakarjäär, kust kaevandati 20,2 tuh m³ ehituskruusa. Krüüdneri III kruusakarjääri kaevandamisluba aegus.

Pärnumaal kinnitati täiendav ehituskruusa tarbevaru SELJA maardlas. Kaevandati 8 maardlast (16-st):

EASSALU maardlast kaevandas OÜ Teed 5,4 tuh m³ ja Lindamäe OÜ 0,9 tuh m³ ehituskruusa. KAISTE maardlas kaevandas AS Kiirkandur 9,0 tuh m³ ehituskruusa. Saarde Vallavalitsus kaevandas KAMALI maardlast 4,5 tuh m³ ehituskruusa.

KÕRSA maardlast kaevandas OÜ Tee & Maa 15,7 tuh m³ ehituskruusa. LAUDARU maardlast kaevandas OÜ Jürimets 1,0 tuh m³ ehituskruusa.

MANNARE maardlas toimus Mannare kruusakarjääri kaevandatud mahu 2006. a. andmete parandus.

SELJA maardlas anti Eriku Grupp OÜ-le uus kaevandamisluba Selja II kruusakarjäär. SIKANA maardlas anti Vändra MP OÜ-le uus kaevandamisluba Sikana IV ning Pärnumaa Teed AS-le uus kaevandamisluba Sikana II, kust kaevandati 17,2 tuh m³ ehituskruusa; OÜ Vändra MP kaevandas Sikana kruusakarjäärist 1,9 tuh m³ ehituskruusa.

SOOMRA maardlas toimus Soomra kruusakarjääri ümberregistreerimine Kodiaros OÜ nimelt OÜ Soomramaa nimele, FIE Aivar Liivale anti uus kaevandamisluba Soomra II kruusakarjäär, mis hiljem registreeriti ümber OÜ Tambira nimele; maardlast kaevandati kokku 124,2 tuh m³ ehituskruusa. Soomra kruusakarjääri ehituskruusa jääkvaru muutus aasta lõpus negatiivseks, mistõttu kaevandamistegevuse asjaolud vajavad kontrollimist.

OÜ Grossi Puit kaevandas URISAAARE maardlast 11,5 tuh m³ ehituskruusa.

Raplamaal leidub ehituskruusa 21-s ja täitekruusa kahes maardlas, neist kaevandati kuues.

OÜ Rapla Teed kaevandas AHEKÖNNU maardlast 6,1 tuh m³. ALESTI maardlas kaevandas Speedline Baltic OÜ kahe karjääri peale kokku 13,7 tuh m³ ehituskruusa ning Alesti II kruusakarjäärist lisaks veel ka 1,3 tuh m³ täitekruusa. HAGUDI maardlast kaevandas Hagudi Kruus OÜ 45,3 tuh m³ ehituskruusa ja Elektriväli OÜ 3,5 tuh m³ ehituskruusa. KENNI maardlas laienes FIE Teet Oole Kenni kruusakarjäär, kust kaevandati 6,7 tuh m³ ehituskruusa. KÜNKA maardlas anti Rapla Teed OÜ-le uus kaevandamis luba Künka kruusakarjäär. PURILA maardlas kaevandas Purila Kruus OÜ 0,4 tuh m³ ehituskruusa. REINU maardlas kaevandas AS Rapla Teed Reinu lubjakivikarjäärist 0,4 tuh m³ ehituskruusa. Nurme kruusakarjääri, Reinu kruusakarjääri ja Seli kruusakarjääri maavara kaevandamise load aegusid.

Saaremaal kinnitati täiendav ehituskruusa ja täitekruusa tarbevaru KINGLI maardlas. LAGENÕMME ja OOREMAA maardlates toimus varu osaline ümberhindamine ja täiendava ehituskruusa tarbevaru kinnitamine. Ehituskruusa kaevandati 10 maardlast (21-st) ja täitekruusa ühest maardlast.

Riigimetsa Majandamise Keskus kaevandas KARUJÄRVE maardlast 7,7 tuh m³ ehituskruusa. LAGENÕMME maardlas anti Lääne Regionaalne Maanteeametile aegunud kaevandamisloa asemele uus kaevandamis luba Lagenõmme I kruusakarjäär, Lagenõmme II kruusakarjääri mäeeraldisel varusid korrigeeriti vastavaks 2006. a varude kinnitamise otsusele. Saare EPT AS-ile kaevandamisloa Lagenõmme III kruusakarjääri varu hinnati ümber.

OOREMAA maardlas pikendati AS Leveli Oorema kruusakarjäär kaevandamis luba 5 aasta võrra, mäeeraldis laienes, OÜ Agnus Grupp kaevandas maardlast 0,6 tuh m³ ehituskruusa ja AS Level 55,3 tuh m³ ehituskruusa.

Leisi Vallavalitsus PAMMANA maardla Metsküla kruusakarjäärist 1,4 tuh m³ ja Muhu Vallavalitsus kaevandas PÄELDA maardlast 1,8 tuh m³. AS Level kaevandas TIKKA maardlast 0,4 tuh m³ ehituskruusa. TOMBA maardlas toimus Tomba kruusakarjääri kaevandamisloa pikendamine 5 aasta võrra, maksimaalselt lubatud aastamäärade eemaldamine, keskmise aastamäärade lisamine, kaevandajaks määrati Leisi Vallavalitsus, kes kaevandas karjäärist 1,0 tuh m³ ehituskruusa, täpsustati varu kogust vastavalt mäeeraldisel piiri muutusele. Saarte Teedevalitsus kaevandas TÕRISE maardlast 0,2 tuh m³ ehituskruusa. Maanteeamet kaevandas VARKJA maardlast 59,9 tuh m³ ehituskruusa ja VIIERISTI maardlast 1,3 tuh m³ ehituskruusa reservvaru. KINGLI maardlast kaevandas Laimjala vallavalitsus 2,5 tuh m³ täitekruusa.

Tartumaal kinnitati täiendav ehituskruusa tarbevaru KUKEMETSA, LÕHMUSE (LAEVA II) ja PALUKÜLA-MÖLDRIPALU maardlates. Kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus REOLA maardla. Kaevandati 10 maardlast 23-st.

JÄRVEPERA maardlast kaevandas Tartu Teedevalitsus 3,4 tuh m³ ehituskruusa. KAARSIMÄE maardlas kaevandas Melior-M OÜ kahe karjääri peale kokku 6,2 tuh m³ ja FIE Üllar Kaaver kaevandas Kaarsimäe III kruusakarjäärist 11,3 tuh m³ ehituskruusa, pikendati Melior-M OÜ Kaarsimäe IV kruusakarjääri kaevandamis luba 5 aasta võrra. Kaarsimäe maavara kaevandamise luba aegus.

KABINA maardlast kaevandas Luunja HMT OÜ 2,4 tuh m³ ehituskruusa. LÕHMUSE (LAEVA II) maardlas anti Alpter Grupp OÜ-le uus kaevandamis luba Lõhmuse kruusakarjäär, kust kaevandati 13,8 tuh m³ ehituskruusa. OÜ Soontaga VÜ kaevandas MARAMAA maardlast 2,0 tuh m³ ja SARAKUSTE maardlast 2,0 tuh m³ ehituskruusa.

PÕDRAVÄLJA maardlas pikendati Ülenurme Investeeringud OÜ kaevandamis luba Põdravälja kruusakarjäär 5 aasta võrra.

PÕRGUMÄE maardlas kaevandas FIE Krister Kaasik Põrgumäe IV kruusakarjäärist 38,8 tuhande m³ ehituskruusa ning Lõuna Regionaalne Maanteeamet Põrgumäe kruusakarjäärist 31,0 tuhande m³ ehituskruusa.

SUUREMÄE maardlast kaevandas Geoforce OÜ 6,2 tuhande m³ ehituskruusa. TEEDLA maardlas anti Teedla Mõis AS-ile uus kaevandamisloa Teedla liivakarjäär.

AS Lemminkäinen Eesti kaevandas VANA-KASTRE maardlast 6,1 tuhande m³ ehituskruusa.

VÄLGI-SELGISE maardlas anti Lõuna Regionaalsele Maanteeametile uus kaevandamisloa Selgise karjäär ja Riigimetsa Majandamise Keskusele anti uus kaevandamisloa Välgil III liivakarjäär; Lõuna Regionaalne Maanteeamet kaevandas Selgise II karjäärist 8,0 tuhande m³ ehituskruusa.

Valgamaal kinnitati täiendav ehituskruusa tarbevaru KASTOLATSI maardlas.

Kokku kaevandati maakonnas ehituskruusa 5 maardlast 14-st.

HELLENURME maardlas pikendati Pinnasetööde OÜ Hellenurme kruusakarjääri kehtivust 5 aasta võrra. HELMI-AAKRE maardlas kaevandas Kivikandur OÜ Helmi-Aakre III kruusakarjäärist 15,9 tuhande m³ ja OÜ Valga Teed Helmi-Aakre II kruusakarjäärist 48,2 tuhande m³ ehituskruusa. HOLDRE maardla Vanaveski karjäärist kaevandas Kagu Teedevalitsus 0,1 tuhande m³ ehituskruusa. MITI (MITIKÜLA, PALUPERA) maardla Palupera karjäärist kaevandas Kagu Teedevalitsus 16,8 tuhande m³ ning AS Kiirkandur Kasemäe karjäärist 1,1 tuhande m³ ehituskruusa. Kasemäe karjääri kaevandamisloal tühistati minimaalne ja maksimaalne aastatoodang ning määrati kaevandamise keskmine aastatoodang.

SIIMU maardlas toimus Siimu kruusakarjääri ümberregistreerimine OÜ Sanva nimelt Kivikandur OÜ nimele, karjäärist kaevandati 15,0 tuhande m³ ehituskruusa. Siimu liivakarjääris toimus ka Siimu kruusakarjääri kaevandamisloas varu koguse korrigeerimine vastavaks määraldise piirile.

VANGJA maardlas laienes Kõo Maavarad OÜ Vangja kruusakarjäär, loas muudeti ka maavara kaevandamise keskmist aastamäära; maardlast kaevandati 6,0 tuhande m³ ehituskruusa. VOOLA maardlas anti Riigimetsa Majandamise Keskusele uus kaevandamisloa Voola liivakarjäär.

Viljandimaal toimus varu osaline ümberhindamine KÄRSTNA ja TÄÄKSI maardlates. Kaevandati 8 maardlast 16-st.

KUSTA maardlast kaevandas FIE Kristjan Saar 8,6 tuhande m³ ehituskruusa.

Lääne Regionaalne Maanteeamet kaevandas KÄRSTNA maardlast 2,6 tuhande m³ ehituskruusa, SAAREPEEDI maardlast 0,9 tuhande m³ ehituskruusa, TÄÄKSI maardlast 5,6 tuhande m³ ehituskruusa, VÄLGITA maardlast 5,8 tuhande m³ ehituskruusa ning MURESE maardlas Murese kruusakarjäärist 4,6 tuhande m³ ehituskruusa. Lisaks toimus MURESE maardlas Murese II kruusakarjääri ümberregistreerimine KPK Ehitus OÜ nimelt KP Kaevandused OÜ nimele, viimane kaevandas karjäärist 17,0 tuhande m³ ehituskruusa. Täpsustati Tääksi kruusakarjääri piiridesse jääva ehituskruusa kogust.

MÄEKÜLA maardlas anti Tallinna Teede AS-le uus kaevandamisloa Mäeküla III liivakarjäär. NÕMME-KOORDI (PIRMASTU) maardlas anti Eureka OÜ-le uus kaevandamisloa Pirmastu II liivakarjäär. OÜ Medemar kaevandas POMBRE maardlast 16,2 tuhande m³ ehituskruusa.

VARESMÄGEDE maardlas anti Lääne Regionaalsele Maanteeametile uus kaevandamisloa Varesmägede II kruusakarjäär, ettevõtte kaevandas maardlas kahest karjäärist kokku 9,4 tuhande m³ ehituskruusa.

Võrumaal kinnitati ehituskruusa tarbevaru ja kanti keskkonnaregistrisse uus KUIANDI maardla. Täiendav ehituskruusa tarbevaru kinnitati JAANI ja LOOSI maardlates. Kaevandati ehituskruusa 3 maardlast 10-st.

JAANI maardlas kaevandas Jupoman OÜ Viljahillepi kruusakarjäärist 15,2 tuh m³ ehituskruusa, Kedoka OÜ kaevandas Põlluhillepi liivakarjäärist 4,0 tuh m³ ehituskruusa, Metsatervenduse OÜ kaevandas Kivi liivakarjäärist 61,3 tuh m³ ehituskruusa, AS Põlva Teed kaevandas Jaani kruusakarjäärist 0,3 tuh m³ ehituskruusa. Pikendati OÜ Kedoka Hedovana liivakarjääri kaevandamisluba 5 aasta võrra, kaevandajaks AS Põlva Teed.

LOOSI maardlast kaevandas OÜ PM Kaubandusgrupp 7,9 tuh m³ ehituskruusa.

PÜSSAPALU maardlas anti FIE Aare Randle uus kaevandamisluba Rasva kruusakarjäär, kust kaevandati 0,4 tuh m³ ehituskruusa; Kagu Teedevalitsus kolmest karjäärist kokku 110,2 tuh m³ ehituskruusa ning Aigren OÜ 33,0 tuh m³ ehituskruusa. Toimus Nogopalu II kruusakarjääri 2009. aastal kaevandatud mahu täpsustamine vastavalt esitatud maavara kaevandamise mahu aruandele ja markšeidermõõdistamise aruandele, kaevandamise luba aegus. SAARDE maardlas anti Metsatervenduse OÜ-le uus kaevandamisluba Saarde kruusakarjäär.

KOKKUVÕTE

Seisuga 31. detsember 2010. a on keskkonnaregistri maardlate nimistus kokku arvele võetud 863 maardlat. Kolmes maardlas on välja eraldatud maardlaosad, seetõttu registrikaarte on kokku 894 (tabel 3).

Tabel 3. Keskkonnaregistri maardlate nimistu registrikaartide ja maardlate koguarv seisuga 31.12.2010.

Maardla põhimaavara	Registrikaarte kokku	Maardlaid kokku
Põlevkivi	23	1
Turvas	287	279
Lubjakivi	57	56
Dolokivi	31	31
Kruus	159	159
Liiv	280	280
Savi	46	46
Kristallinne ehituskivi	1	1
Fosforiit	4	4
Meremuda	3	3
Järvemuda	2	2
Järvelubi	1	1
KOKKU	894	863

Kuna ühes maardlas on tihti uuritud ja kinnitatud mitme kasutusala varu (nt. samas maardlas on kinnitatud nii liiva- kui kruusavaru, turbamaardlas on kaasneva maavarana arvel järvelubi) ja kuna mitmed maardlad paiknevad korraga kahe või kolme maakonna piires, esineb osa maardlaid mitmes bilansitabelis. Erinevate kasutusvalade esinemise tõttu on mitu bilansitabelit koostatud turba-, lubjakivi-, dolokivi-, liiva-, kruusa-, savi- ja järvemudavarudele.

Maavaravarude koondbilanssidesse kanti uusi maardlaid seoses geoloogiliste uuringutööde tulemuste arvelevõtmisega. Olemasolevates maardlates muutusid varud seoses täiendavate varude kinnitamisega, varude ümberhindamisega juba bilanssi kantud maardlates või kaevandamisega.

Võrreldes eelneva aastaga kaevandati 2010. aastal rohkem: põlevkivi (20%), tsemendilubjakivi (35%), tehnoloogilist dolokivi (62%), viimistlusdolokivi (47%), ehitusdolokivi (0,3%), tsemendisavi (16%), keraamilist savi (31%), tehnoloogilist liiva (55%), täiteliiva (77%), meremuda (400%), järvemuda (400%) ja turvast (10%).

Võrreldes eelneva aastaga vähenes 2010. aastal kaevandamine: tehnoloogilisel lubjakivil (15%), ehituslubjakivil (34%), täitedolokivil (92%), ehituskruusal (24%), ehitusliival (29%) ja täitekruusal (82%).

Kaevandatud mahtude muutusi ja muutuse protsente aastatel 2005 - 2010 võrreldes eelneva aastaga kirjeldab tabel lisas 2.

KASUTATUD KIRJANDUS

Trükised

Maapõueseadus ja selle rakendamise õigusaktid. Riigi Teataja.

Käsikirjad

1. Roosalu, R., 2010. Eesti Vabariigi 2009. a maavaravarude koondbilansid (seisuga 31.12.2009. a). Tallinn, EGF inv. nr. 8224.
2. Niitlaan, E. jt. 2009. Uurimistö "Looduslike ehitusmaterjalide kasutamise riikliku arengukava 2010-2020" koostamiseks. Töö nr 09/0429. OÜ Inseneribüroo STEIGER. Tallinn.
<http://www.envir.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=1097479/Microsoft+Word+-+Uurimist%F6%F6+LEM+arengukava+koostamiseks+2010-2020.pdf>

KOONDTABELID MAAVARADE KAEVANDAMISE KOHTA 2010. AASTAL

Lisa 1

PÖLEVKIVI (tuhat tonni)

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod ja täpsustused	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Eesti maardla	Ida-Viru, Lääne-Viru	14605,8	503,0	4518,5	164,3

LUBJAKIVI (tuhat m³)

tsemendilubjakivi*, tehnoloogiline lubjakivi**, ehituslubjakivi

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod ja täpsustused	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Kunda*	Lääne-Viru	296,6			
Karinu**	Järva	73,6			
Lümända-Mõisaküla**	Saare	0,1			
Harku	Harju	116,6	5,4		
Maardu	Harju	116,7			
Määra	Harju	0,1			
Valkla	Harju	3,6			
Vasalemma	Harju	215,2			
Väo	Harju	327,8			
Suurkõrtsi	Ida-Viru	1,0			
Pajusi	Jõgeva	116,0			
Sopimetsa	Jõgeva	12,2			
Eivere	Järva	40,6			
Ungru-Sepaküla	Lääne	0,1			
Kunda	Lääne-Viru	171,2			
Lubja	Rapla	6,5			
Reinu	Rapla	13,0			
Sutlema	Rapla	6,4			
Kogula	Saare	19,7			
Lubjakivi kokku:		1537,0	5,4	0	0

DOLOKIVI (tuhat m³)

tehnoloogiline dolokivi*, viimistlusdolokivi**, täitedolokivi***, ehitusdolokivi

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod ja täpsustused	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Kurevere*	Lääne	171,6			
Kaarma**	Saare	3,4			
Selgase (Mustjala)**	Saare	0,9			
Tagavere**	Saare	0,4			
Tarva***	Pärnu	5,1			
Rõstla	Jõgeva	49,7	106,1		
Sopimetsa	Jõgeva		48,7		
Kareda	Järva	49,5			
Kurevere	Lääne	1,8		-15,3	
Anelema	Pärnu			26,3	

Tarva	Pärnu	33,3			
Orgita-Haimre	Rapla	7,5	10,5	11,2	
Tagavere	Saare	17,1			
Marinova	Võru	65,7			
Dolokivi kokku:		406,0	165,3	22,2	0,0

LIIV (tuhat m³)

tehnoloogiline liiv*, ehitusliiv, täiteliiv

Maardla	Maakond	Ehitusliiv			Täiteliiv	
		tarbevaru	reservvaru	Varasemate perioodide täpsustused	tarbevaru	Varasemate perioodide täpsustused
Imara-Tabina*	Võru	25,5				
Kaku*	Võru	0,4				
Audevälja	Harju	11,5			3,5	
Huntauugu	Harju	37,0				
Karjaküla	Harju	30,2				
Kuusalu	Harju	106,6				
Kõrnumäe	Harju	0,8			9,7	
Naissaare	Harju	179,0				
Poolvahe	Harju	15,0				
Seli	Harju	1,0			2,0	
Soodla	Harju	2,0			374,0	
Suuresta	Harju	12,3			4,0	
Tallinna-Saku	Harju	216,5				
Vaidasoo	Harju	1,1			1,1	
Malvaste	Hiiu	8,8				
Määvli	Hiiu	0,3				
Partsi	Hiiu	12,3			14,6	
Puski	Hiiu	0,3				
Iisaku	Ida-Viru	4,6			1,8	
Kollase	Ida-Viru				0,4	
Pannjärve	Ida-Viru		55,3			
Rebase	Ida-Viru	3,5			4,6	
Sälliku	Ida-Viru				12,5	
Tudulinna	Ida-Viru	0,2			0,4	
Varesmetsa	Ida-Viru				26,5	
Jaska	Jõgeva	10,4				
Kalevi	Jõgeva	1,0				
Luige	Jõgeva	4,2				
Metskonna	Jõgeva	1,0				
Näduvere	Jõgeva	9,3				
Otsa	Jõgeva				9,4	
Reastvere	Jõgeva	13,3				
Siimusti (Jõgeva)	Jõgeva	124,2				
Soomevere	Jõgeva	16,2				
Soosaide	Jõgeva	2,7				
Sõõru	Jõgeva	0,1				
Veia	Jõgeva	2,3				
Võtikvere	Jõgeva	2,7				

Karude	Järva				181,3	
Liivamäe	Järva	32,2				
Neitla	Järva	4,7			0,9	
Vissuvere	Järva	10,0				
Ohemäe	Lääne	1,0				
Altja-Rutja	Lääne- Viru				0,1	
Kellavere-Veskimäe	Lääne- Viru	16,4			58,4	
Miila	Lääne- Viru	0,6				
Sämi	Lääne- Viru		1,6			
Veltsi (Pahnimäe)	Lääne- Viru	6,6				
Kadaja	Põlva				31,0	
Kangru	Põlva	0,8				
Krüüdneri	Põlva	44,3				
Sõreste	Põlva	55,6			1,4	
Voorepalu	Põlva				61,0	
Eassalu	Pärnu	6,2			6,6	
Kõrsa	Pärnu	3,8				
Lavassaare	Pärnu	19,9				
Lauri	Pärnu				6,3	
Mustu-Nõmme	Pärnu	3,4				
Potsepa	Pärnu	9,2			32,3	
Sikana	Pärnu	1,0			0,5	
Soomra	Pärnu	5,0				
Taganõmme	Pärnu	18,0				
Urissaare	Pärnu	65,5				
Ahekõnnu	Rapla	5,0			1,8	
Alesti	Rapla	8,0			3,5	
Hagudi	Rapla	2,7			0,8	
Kenni	Rapla	13,2				
Vanakubja	Rapla	0,3			0,5	
Meiuste	Saare	1,9				
Mirje	Saare				1,5	
Ooremaa	Saare	0,8				
Pamma	Saare	4,2				
Pammaana	Saare	0,1				
Tõrise	Saare	0,1				
Varkja	Saare	4,0			1,2	
Aardlapalu	Tartu	93,2				
Inglismäe (Inglimäe)	Tartu				101,8	
Järvepera	Tartu	0,8				
Kaarsimäe	Tartu	5,8			24,1	
Kaatsi	Tartu	6,8				
Kobratu	Tartu				9,3	
Kopamäe	Tartu	17,3				
Kukemetsa	Tartu	7,3			31,4	
Laguja	Tartu	10,9				
Paluküla-Möldripalu	Tartu	30,0				
Soova	Tartu	0,4				

Vana-Kastre	Tartu	5,0				
Vitipalu	Tartu	5,4				
Vooremäe	Tartu	32,0				
Välgi-Selgise	Tartu	12,1				
Helmi-Aakre	Valga	94,9			3,8	
Holdre	Valga	14,9				
Härma	Valga	1,8			0,2	
Kastolatsi	Valga	12,0				
Keeni	Valga	1,7				
Kurejärve	Valga				0,1	
Kösti	Valga	5,3				
Miti (Mitiküla, Palupera)	Valga	6,5				
Restu	Valga	61,5				
Sibula	Valga	9,3				
Siimu	Valga	4,4		78,9		
Tinu	Valga	5,9			36,4	
Ahimäe	Viljandi	6,0				
Ainja	Viljandi	30,3				
Laninga	Viljandi	0,1				
Murese	Viljandi	10,4				
Nõmme-Koordi (Pirmastu)	Viljandi	9,9				
Pahuvere	Viljandi	0,4			7,0	
Pihlaka	Viljandi	19,0				
Remsi	Viljandi				26,9	
Saarepeedi	Viljandi				3,1	
Ärma	Viljandi	6,0				
Ala-Palo	Võru	1,2				
Jaani	Võru	22,6				
Järvere (Sõmerpalu)	Võru	5,5				
Kolgamäe	Võru				1,0	
Kääpa	Võru	0,3			0,4	
Loosi	Võru	7,2			11,0	
Vatsa	Võru	7,1				
Liiv kokku:		1772,0	56,9	78,9	1110,1	0,0

KRUUS (tuhat m³)

Maardla	Maakond	Ehituskruus			Täitekruus
		tarbevaru	reservvaru	Varasemate perioodide täpsustused	tarbevaru
Audevälja	Harju	16,9			
Kalda	Harju	83,9			
Kõrnumäe	Harju	0,3			
Mustu	Harju	1,0			
Seli	Harju	10,0			
Suuresta	Harju	14,4			
Tatramäe	Harju	16,0			
Vaidasoo	Harju	1,9			
Voose (Kurissoo)	Harju	0,1			-5,0
Männamaa	Hiiu	14,0			6,5
Mäavli	Hiiu	2,2			

Partsi	Hiiu	12,7		
Prassi	Hiiu	1,2		
Suurepsi	Hiiu	4,7		
Iisaku	Ida-Viru	15,5		
Moldova (AA)	Ida-Viru	4,3		
Mäetaguse	Ida-Viru	9,3		
Tudulinna	Ida-Viru	6,7		
Luige	Jõgeva	7,6		
Siimusti (Jõgeva)	Jõgeva	18,7		
Karude	Järva	22,9	184,9	
Kõltsi	Järva	45,0		
Lintsi	Järva	0,6		
Neitla	Järva	0,3		
Kaopalu	Lääne	48,5		
Raatsiotsa	Lääne	2,8		
Haava (Rakvere)	Lääne-Viru	13,1		
Maleva	Lääne-Viru	2,7		
Päide	Lääne-Viru	0,5		
Soomukse	Lääne-Viru	40,0		
Kolleri-Saverna	Põlva	58,2		
Krüüdneri	Põlva	20,2		
Eassalu	Pärnu	6,3		
Kaiste	Pärnu	9,0		
Kamali	Pärnu	4,5		
Kõrsa	Pärnu	15,7		
Laudaru	Pärnu	1,0		
Mannare	Pärnu		-4,8	
Sikana	Pärnu	19,1		
Soomra	Pärnu	124,2		
Urissaare	Pärnu	11,5		
Ahekõnnu	Rapla	6,1		
Alesti	Rapla	13,7		1,3
Hagudi	Rapla	48,8		
Kenni	Rapla	6,7		
Purila	Rapla	0,4		
Reinu	Rapla	0,4		
Karujärve	Saare	7,7		
Kingli	Saare			2,5
Ooremaa	Saare	55,9		
Pammana	Saare	1,4		
Päelda	Saare	1,8		
Tomba	Saare	1,0		
Tikka	Saare	0,4		
Tõrise	Saare	0,2		
Varkja	Saare	59,9		
Viieristi	Saare		1,3	
Järvepera	Tartu	3,4		
Kaarsimäe	Tartu	17,5		
Kabina	Tartu	2,4		
Lõhmuse (Laeva II)	Tartu	13,8		
Maramaa	Tartu	2,0		
Põrgumäe	Tartu	69,8		

Sarakuste	Tartu	2,0			
Suuremäe	Tartu	6,2			
Vana-Kastre	Tartu	6,1			
Välgi-Selgise	Tartu	8,0			
Helmi-Aakre	Valga	64,1			
Holdre	Valga	0,1			
Miti (Mitiküla, Palupera)	Valga	17,9			
Siimu	Valga	15,0			
Vangja	Valga	6,0			
Kusta	Viljandi	8,6			
Kärstna	Viljandi	2,6			
Murese	Viljandi	21,6			
Pombre	Viljandi	16,2			
Saarepeedi	Viljandi	0,9			
Tääksi	Viljandi	5,6			
Varesemägede	Viljandi	9,4			
Välgita	Viljandi	5,8			
Jaani	Võru	80,8			
Loosi	Võru	7,9			
Püssapalu	Võru	143,6		-13,8	
Kruus kokku:		1429,2	1,3	167,8	3,8

SAVI (tuhat m³)
tsemendisavi*, keraamiline savi

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Kunda*	Lääne-Viru	36,9			
Aseri	Ida-Viru	15,1			
Savi kokku:		52,0			

TURVAS (tuhat tonni)
hästilagunenud turvas*, vähelagunenud turvas**

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu*		Kaevandatud varu**	
		tarbevaru	varasemate perioodide täpsustus	tarbevaru	varasemate perioodide täpsustus
Ellamaa	Harju	24,3		2,2	
Mahtra	Harju			14,3	
Ohtu	Harju	17,6			
Peningi	Harju	11,7		3,6	
Rae	Harju	5,3		3,4	
Sausti	Harju			2,8	
Sooniste	Harju	22,2		10,1	
Vääna	Harju				1,4
Äasmäe	Harju			7,1	
Pihla	Hiiu			6,5	
Puhatu	Ida-Viru	94,9		5,4	
Endla	Järva	5,9		0,3	
Epa-Vassaare	Järva	1,5			
Epu-Kakerdi: Epu	Järva	2,2			

Maavaravarude koondbilanss 2010

Epu-Kakerdi: Prääma	Järva	9,0		13,5	
Epu-Kakerdi: Tartussaare	Järva	0,6			
Kallissaare-Lubjaahju	Järva			1,2	
Lokuta	Järva	1,5		0,6	
Retla	Järva	7,5		7,7	
Tondissaare	Järva	8,0		5,9	
Endla	Jõgeva	0,3		12,1	
Umbusi	Jõgeva	1,2		5,0	
Köverdama	Lääne	3,7			
Laiküla	Lääne	12,8		11,7	
Niibi	Lääne			11,6	
Ohepalu	Lääne-Viru			1,2	
Peetla	Lääne-Viru	6,0		9,4	
Punasoo	Lääne-Viru			2,9	
Saara	Lääne-Viru			5,0	
Uuemõisa	Lääne-Viru			0,5	
Varudi	Lääne-Viru			4,9	
Kavasoo	Pärnu		-5	2,8	45,8
Kõrsa	Pärnu			10,3	
Lavassaare	Pärnu	157,7		102,4	
Möksi	Pärnu			0,8	
Pööravere	Pärnu	8,6		5,7	
Rääma	Pärnu			6,9	
Meelva	Põlva	2,2		2,9	
Tuurapera	Põlva	1,9			
Hagudi	Rapla			4,2	
Keava	Rapla			4,5	
Orgita	Rapla	0,8		2,3	
Tõnumaa	Rapla	4,4		7,3	17
Õmma	Rapla	2,4		5,4	
Koigi	Saare	3,1			
Pelisoo	Saare	3,1			
Piila	Saare	2,8		5,3	
Keressaare	Tartu	6,2		7,0	
Laukasoo	Tartu	6,0		6,3	
Möllatsi	Tartu	36,6			
Sangla	Tartu	50,4	-0,9	28,7	-19
Kantsi	Valga			2,0	
Lagesoo	Valga			3,3	
Tõrva	Valga			0,9	
Ikepera	Viljandi			1,4	
Napsi	Viljandi			3,0	
Parika	Viljandi	1,8		8,8	
Pätsi	Viljandi			1,2	
Soosaare	Viljandi			10,9	
Õisu	Viljandi			2,2	
Kurgsoo	Võru			5,4	
Põdrasoo	Võru			2,9	
Roosa	Võru			5,5	
Hästilagunenud turvas kokku:		524,2	-5,9		
Vähelagunenud turvas kokku:				399,2	45,2

MEREMUDA (tuhat tonni)
meremuda raviotstarbeks

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Haapsalu	Lääne	0,2			
Mullutu-Suurlahe	Saare	0,3			
Meremuda kokku:		0,5			

JÄRVEMUDA (tuhat tonni)
järvemuda raviotstarbeks

Maardla	Maakond	Kaevandatud varu		Kaevandamiskaod	
		tarbevaru	reservvaru	tarbevaru	reservvaru
Ermistu	Pärnu	0,5			
Järvemuda kokku:		0,5			

2005 - 2010 a kaevandatud mahtude muutused.

Maavara kasutusala	Mõõtühik	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2005.a	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2006.a	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2007.a	Kaevandatud mahu muutus 2006/2007, %	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2008.a	Kaevandatud mahu muutus 2007/2008, %	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2009.a	Kaevandatud mahu muutus 2008/2009, %	Kaevandamine (kaod ja täpsust.) 2010.a	Kaevandatud mahu muutus 2009/2010, %
Põlevkivi	tuhat t	12349,00 (-2915,0)	11977,10 (-3245,1)	13992,20 (-3401,8)	17	13706,20 (-3654,9)	-2	12604,90 (-3791,9)	-8	15108,80 (-4682,8)	20
Fosforiit	tuhat t	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tsemendilubjakivi	tuhat m ³	335	343,5	484,9	41	475,8	-2	219,9	-54	296,6	35
Tehnoloogiline lubjakivi	tuhat m ³	86	84,4	132,5	57	145,8	10	86,9	-40	73,7	-15
Ehituslubjakivi	tuhat m ³	1922	2 343,8	2738,7 (-0,1)	17	2585,2 (-0,1)	-6	1787,6 -349,0	-31	1172,1	-34
Tehnoloogiline dolokivi	tuhat m ³	155	128,4	135,2	5	–	-100	23,8	100	171,6	621
Viimistlusdolokivi	tuhat m ³	2	1,8	1,1	-39	1,3	18	3,2	146	4,7	47
Ehitusdolokivi	tuhat m ³	262	378,3	432,9	14	525,3	21	388,7	-26	389,9 (22,2)	0,3
Täitedolokivi	tuhat m ³	–	–	–	–	–	–	64,8	100	5,10	-92
Kristallinne ehituskivi	tuhat m ³	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Tsemendisavi	tuhat m ³	37	139,3	124,0	-11	61,8	-50	31,8	-49	36,9	16
Raskeltsulav savi	tuhat m ³	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Keraamiline savi	tuhat m ³	152	148,8	56,3	-5	48,4	-14	11,5	-76	15,1	31
Keramsiidisavi	tuhat m ³	–	–	85,6	–	61,4	-28	0	-100	–	–
Ehituskruus	tuhat m ³	1157	1265,0	1835,8	45	1952,4	6	1886,3 (335,3)	-3	1430,5 (167,8)	-24
Täitekruus	tuhat m ³	–	–	–	–	12,4	100	20,7	67	3,8	-82
Tehnoloogiline liiv	tuhat m ³	54	51,3	41,6	-19	40,4	-3	16,7	-59	25,9	55
Täiteliiv	tuhat m ³	–	209,9	183,3	-13	388,3	112	628,2 (-13,5)	62	1110,1	77
Ehitusliiv	tuhat m ³	2070	2949,2	3398,5	15	2758,0	-19	2555,6 (223,4)	-7	1803,0 (78,9)	-29
Meremuda (raviks)	tuhat t	1	0,8	0,4	-50	0,3	-25	0,1	-67	0,5	400
Järvemuda (põlluväetiseks)	tuhat t	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Järvemuda (raviks)	tuhat t	–	0,7	–	-100	0,7	100	0,1	-86	0,5	400
Järvelubi	tuhat t	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Turvas	tuhat t	1074	1256,8	900,8	-28	702,3 (-32,5)	-22	842,3 (-4,8)	20	923,40 -39,30	10